Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

Arrest

nr. 353 783 van 30 september 2026
in de zaak RvV X / IV

Inzake: **X**

Gekozen woonplaats: **ten kantore van advocaat T. WIBAULT**
Henri Jasparlaan 128
1060 BRUSSEL

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE WND. VOORZITTER VAN DE IVE KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Palestijnse nationaliteit te zijn, op 7 september 2025 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 26 augustus 2025.

Gelet op oud artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 17 oktober 2025 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 12 december 2025.

Gelet op het tussenarrest van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen met nr. 345 101 van 20 april 2026, waarbij de debatten worden heropend op 28 mei 2026

Gehoord het verslag van kamervoorzitter M. RYCKASEYS.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat T. WIBAULT.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

De verzoekende partij verklaart van Palestijnse afkomst te zijn en is geboren in 2002.

De verzoekende partij verklaart het Rijk te zijn binnengekomen op 12 januari 2024. Op 15 januari 2024 dient de verzoekende partij haar verzoek om internationale bescherming in België in.

Op 4 augustus 2025 wordt de verzoekende partij gehoord op het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: CGVS).

Op 26 augustus 2025 neemt de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: commissaris-generaal) een beslissing tot niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU-lidstaat). Dit is de bestreden beslissing:

"*A. Feitenrelaas*

U bent geboren op (…) 2002 in Khan Younis, waar u ook heel uw leven woonde. U bent Palestijn, Arabier en soennitisch moslim. U rondde uw middelbaar onderwijs af in Gaza en werkte daarna één jaar als taxichauffeur.
U verliet Gaza op 25 of 26 december 2022 en na één maand kwam u aan in Griekenland, waar u op 26 januari 2023 een verzoek om internationale bescherming indiende. U verbleef eerst vijf maanden in het opvangcentrum van Samos, tot u internationale bescherming werd verleend. Daarna ging u naar Athene. U verbleef er drie maanden op straat, tot u een job vond. U werkte twee weken in de olijventeelt en anderhalve maand als lasser. U werkte echter in slechte werkomstandigheden en werd onderbetaald. Deze periode dat u werkte, verbleef u in een gedeelde woning in slechte woonomstandigheden. In de periode dat u in Griekenland was, werd u ook medische behandeling geweigerd, kreeg u geen hulp vanwege de Griekse overheid en ondervond u veel discriminatie en racisme.
U verliet Griekenland in januari 2024, kwam op 12 januari 2024 aan in België en diende er op 15 januari 2024 een verzoek om internationale bescherming in.
Ter staving van uw verzoek om internationale bescherming legde u volgende documenten neer: uw Palestijns paspoort (origineel); uw Palestijnse identiteitskaart (kopie); uw UNRWA-kaart (kopie); de identiteitsdocumenten van uw ouders (kopie); medische documenten (origineel); psychologische documenten (origineel); integratiedocumenten uit België (origineel); uw rijbewijs (origineel); foto's van uw job in Griekenland als lasser (kopie); foto's van uw gezwollen ogen (kopie); foto's en video's van uw woonomstandigheden in Griekenland (kopie); foto's en video's van uw levensomstandigheden in het opvangcentrum (kopie); uw geboorteakte (kopie) en een USB-stick.

B. Motivering

Na grondige analyse van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, moet vooreerst worden vastgesteld dat er onvoldoende concrete elementen voorhanden zijn waaruit een bijzondere procedurele nood in uw hoofde kan worden afgeleid die het nemen van bepaalde specifieke steunmaatregelen rechtvaardigt.
Volgens uw verklaringen was uw mentale toestand heel slecht toen u in Griekenland was en kampte u er ook met ademhalingsproblemen. Sinds uw aankomst in België, werd u echter behandeld voor beide problematieken en momenteel gaat het veel beter met u. U verklaarde zich ook goed te voelen op het moment van het persoonlijk onderhoud (NPO, p. 2-3).
Gelet op wat voorafgaat kan in de gegeven omstandigheden redelijkerwijze worden aangenomen dat uw rechten in het kader van onderhavige procedure gerespecteerd worden evenals dat u kunt voldoen aan uw verplichtingen.
Na onderzoek van alle gegevens in uw administratief dossier, wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard in overeenstemming met artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980. Uit de elementen die voorhanden zijn (Eurodac-hit Griekenland), blijkt dat u reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Deze vaststelling wordt door u niet betwist.

HET GEMEENSCHAPPELIJK EUROPEES ASIELSTELSEL (GEAS)

In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) moet worden aangenomen dat uw behandeling en rechten er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen. Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten [zie: HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C297/17, C318/17, C319/17 en C438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82]. Hieruit volgt dat verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een EU-lidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.
De vaststelling dat er tussen de EU-lidstaten verschillen kunnen bestaan met betrekking tot de mate waarin aan begunstigden van internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen uitoefenen, doet geen afbreuk aan het gegeven dat zij onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van de lidstaat die de bescherming heeft toegekend toegang krijgen tot bijvoorbeeld (sociale) huisvesting, sociale bijstand, gezondheidszorg of tewerkstelling, en bijgevolg óók dezelfde stappen zullen moeten ondernemen om hiervan gebruik te maken. Bij de beoordeling van de situatie van begunstigden gelden dan ook de omstandigheden

van de daar aanwezige onderdanen als maatstaf, niet de omstandigheden in andere lidstaten van de Europese Unie, en wordt rekening gehouden met de realiteit dat óók de socio-economische mogelijkheden van deze onderdanen erg problematisch en complex kunnen zijn.
In het andere geval zou het gaan om een vergelijk van nationale socio-economische systemen, bestaansvoorzieningen en nationale regelgeving, waarbij begunstigden van internationale bescherming een meer voordelige regeling zouden kunnen bekomen dan de onderdanen van de lidstaat die hen bescherming heeft verleend. Dit zet niet alleen het voortbestaan van het GEAS op de helling, maar werkt tevens irreguliere, secundaire migratiestromen in de hand, evenals discriminatie ten overstaan van EU-onderdanen,…
Ook het Europees Hof van Justitie oordeelde dat enkel uitzonderlijke omstandigheden in de weg staan dat het verzoek van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, niet-ontvankelijk wordt verklaard, namelijk wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de begunstigde van internationale bescherming in een andere lidstaat hem er blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling zoals bepaald in artikel 4 van het Handvest, welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM. Het Hof voegde eraan toe dat bij de beoordeling van alle gegevens van de zaak een "bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid" moet worden bereikt, wat slechts het geval is "wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid" [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 88-90 en Jawo, randnummers 90-92].
Situaties die géén "zeer verregaande materiële deprivatie" teweegbrengen, zijn volgens het Hof van Justitie niét van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden, door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaans-ondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend, door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten, door een bijzondere kwetsbaarheid die specifiek de begunstigde betreft of door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigden [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 91-94 en Jawo, randnummers 93-97].
Het Commissariaat-generaal is zich bewust van het gegeven dat diverse bronnen en rapporten waarop het acht vermag te slaan sinds enkele jaren een problematisch en precair beeld beschrijven op het vlak van de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Deze situatie wordt mee ingegeven door het Griekse politieke en socio-economische klimaat, en brengt voor (terugkerende) statushouders meer bepaald met zich mee dat zij zich geconfronteerd kunnen zien met administratieve complicaties bij de afgifte of hernieuwing van elementaire documenten die op hun beurt de toegang tot basisvoorzieningen (huisvesting, voedsel, hygiëne, medische zorgen) kunnen bemoeilijken (zie: Country Report: Greece. Update 2023, gepubliceerd door AIDA/ECRE d.d. 6/2024 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. juni 2022 en beschikbaar op https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2022/06/24/verslagfeitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-juni-2022; Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL d.d. maart 2024 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 en beschikbaar op https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2024/09/03/verslag-feitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-september-2024; Communication on the status of migration management in mainland Greece gepubliceerd door de Europese Commissie op 4 april 2025 en beschikbaar op https://home-affairs.ec.europa.eu/communication-status-migration-management-mainlandgreece_en; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf.
Uit bovenstaande informatie blijkt eveneens dat begunstigden van internationale bescherming in Griekenland toegang hebben tot de arbeidsmarkt, de vastgoedmarkt en gezondheidszorg. Er zijn NGO's actief in Griekenland die ondersteuning bieden aan begunstigden van internationale bescherming. De commissaris-generaal is dan ook van oordeel dat deze informatie niet toelaat om te concluderen dat een

(terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland er op systematische wijze in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie verkeert of zal terechtkomen die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Het Commissariaat-generaal heeft in dit verband overigens evenmin kennis van jurisprudentie van bijvoorbeeld het Europees Hof voor de Rechten van de Mens of arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in deze zin.
Het Commissariaat-Generaal is derhalve van mening dat, hoewel een grotere voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° in een aantal gevallen niet aan orde zal zijn, een individuele analyse noodzakelijk blijft. Het Commissariaat-Generaal besteedt hierbij in het bijzonder aandacht voor het bestaan van een verhoogde kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.
Op basis van een analyse van het geheel van de elementen in uw administratief dossier, waarbij het aan u toekomt om het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in de EU-lidstaat die u deze bescherming verleende geëerbiedigd worden op individuele wijze te weerleggen, moet worden vastgesteld dat u onvoldoende concrete elementen aanhaalt die de niet-ontvankelijkheid van uw verzoek in de weg staan.

Griekse documenten

Volgens uw verklaringen hebt u zowel uw verblijfsvergunning als uw reispaspoort ontvangen, zij het wel dat u deze vernietigd hebt na uw aankomst in België (NPO, p. 7).
U zei ook dat uw Griekse ADET een geldigheidsduur heeft van drie jaar en uw Grieks paspoort een geldigheidsduur heeft van vijf jaar (NPO, p. 7). Beide documenten zijn derhalve nog geldig.

1. Vernietiging documenten

Uit uw verklaringen blijkt dat u uw gedrukte verblijfsvergunning, het document dat bewijst dat u in het bezit bent van een geldige verblijfsvergunning, heeft vernietigd.
Het Commissariaat-Generaal wijst er vooreerst op dat dit deze vernietiging alleen op uw eigen beweringen berust en dat u geen concreet bewijs levert waaruit blijkt dat u deze geldige verblijfsvergunning daadwerkelijk hebt vernietigd. Er kan dan ook geen geloof gehecht worden aan uw verklaringen dat u niet meer over deze documenten zou beschikken. Aangezien uit uw volledige dossier duidelijk blijkt dat u in het bezit zou moeten zijn van een dergelijk document, volstaan loutere beweringen niet om het de vernietiging ervan vast te stellen.
Echter, zelfs indien er geloof zou worden gehecht aan uw verklaring dat u niet langer over uw Griekse verblijfskaart en uw Grieks paspoort beschikt, dan nog dient het volgende opgemerkt te worden.

2. ADET

De objectieve informatie over de situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland, maakt melding van specifieke moeilijkheden waarmee personen die niet langer in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning bij terugkeer worden geconfronteerd. Deze objectieve informatie bevat echter geen verwijzing naar soortgelijke problemen waarmee personen die niet langer in het bezit zijn van de gedrukte verblijfsvergunning zouden worden geconfronteerd. Uit de objectieve informatie over de verlenging in geval van verlies van de ADET blijkt immers dat het mogelijk is een vervangkaart (replacement card) te verkrijgen in geval van verlies van de gedrukte verblijfsvergunning (ADET). Hiervoor moet men zich naar een asielbureau begeven om het verlies van het document te melden en een verklaring van verlies te verkrijgen, die aan de politie moet worden overgelegd. De politie geeft de betrokkene een kennisgeving. Het Asielbureau moet van deze kennisgeving in kennis worden gesteld en ongeveer vier maanden na de kennisgeving neemt het een nieuwe beslissing over de afgifte van een verblijfsvergunning. Zodra de beslissing is genomen, moet een afspraak worden gemaakt bij het bevoegde politiebureau om de nieuwe gedrukte verblijfsvergunning te verkrijgen. De procedure is vergelijkbaar in geval van beschadigde documenten (Refugee Info Greece - How to renew and replace lost, damaged or expired documents, 6 april 2024, beschikbaar op: https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985619341335; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf).
Tevens blijkt uit uw administratief dossier duidelijk dat uw verblijfsvergunning nog niet verlopen is, u beweert alleen dat uw gedrukte verblijfsvergunning vernietigd zou zijn. Hoewel de objectieve informatie over de situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland melding maakt van de specifieke moeilijkheden waarmee personen worden geconfronteerd die geen geldige verblijfsvergunning meer hebben wanneer zij terugkeren, maakt deze objectieve informatie geen melding van soortgelijke

problemen waarmee personen worden geconfronteerd die geen gedrukte verblijfsvergunning meer hebben. U zal dus niet met dezelfde moeilijkheden worden geconfronteerd als de begunstigden van internationale bescherming in Griekenland wiens verblijfsvergunning is verlopen en die naar die lidstaat moeten terugkeren. Uit objectieve informatie blijkt ook dat het fysieke document pas ongeldig wordt nadat aangifte van diefstal of verlies naar behoren is gedaan, bij de politie in Griekenland (ibid.). Deze informatie geeft evenmin aanleiding om te vermoeden dat de ongeldigheid van een gedrukte ADET, in het kader van een procedure die tot doel heeft een identiek document te vervangen, zou leiden tot de opschorting of intrekking van het verblijfsrecht of andere rechten die aan dit document zijn verbonden. Bijgevolg zou u, zelfs indien zou moeten worden geconcludeerd dat u niet langer in het bezit bent van uw gedrukte verblijfsvergunning, niet worden geconfronteerd met de moeilijkheden waarmee personen worden geconfronteerd die niet langer over een geldige verblijfsvergunning beschikken.

MOTIEVEN

U verliet Griekenland omdat u er geen steun ontving vanwege de Griekse autoriteiten. U had er problemen met het vinden van huisvesting en werk, alsook ondervond u er problemen met het verkrijgen van medische behandeling. U ondervond er ook veel racisme en discriminatie en u vond het leven in Griekenland moeilijk omdat u de taal niet kende (NPO, p. 8).
Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geconfronteerd werd met bepaalde moeilijkheden op het vlak van werkgelegenheid, sociale bijstand, gezondheidszorg, medische zorg, talenkennis en huisvesting, voldoet deze situatie niet aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid en cumulatieve voorwaarden zoals bepaald door het Hof van Justitie.
Hoewel dergelijke moeilijkheden een aanwijzing kunnen vormen van bepaalde problematische situaties zoals deze ook geïdentificeerd worden door het Hof (zie hoger), kan immers niet worden besloten dat u door de onverschilligheid van de daar aanwezige autoriteiten, en voor zover u volledig afhankelijk zou zijn geweest van overheidssteun, buiten uw wil en uw persoonlijke keuzes om, terecht bent gekomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die u niet in staat stelt om te voorzien in uw meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor uw fysieke of mentale gezondheid of u in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Evenmin zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer ernaartoe.

1. Gebeurtenissen/feiten die zich hebben voorgedaan vóór het verkrijgen van internationale bescherming in Griekenland

Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als verzoeker om internationale bescherming in Griekenland, dus vooraleer er u internationale bescherming werd verleend, geconfronteerd werd met bepaalde ernstige feiten en situaties – u leefde in heel slechte omstandigheden in het opvangcentrum van Samos, er waren veel gevechten, er waren veel willekeurige controles en u ontving er geen medische behandeling vooraleer u uw positieve beslissing ontving (NPO, p. 6, 8 & 11) – moet worden opgemerkt dat deze feiten zich situeren op een welbepaalde plaats, gedurende een welbepaalde periode en binnen een welbepaalde context. Bijgevolg is deze situatie niet zonder meer representatief voor de kwalificatie en beoordeling van uw situatie als begunstigde van internationale bescherming nadien, aan wiens status, overeenkomstig het recht van de Unie, diverse rechten en voordelen verbonden zijn.

2. Financiële middelen

Verder blijkt dat uw verklaringen over het gebrek aan werkgelegenheid in Griekenland niet kunnen overtuigen. U zei dat het moeilijk was om legaal werk te vinden met een werkcontract in Griekenland (NPO, p. 10). U slaagde er echter wel in om meerdere jobs zonder contract te vinden in Griekenland (NPO, p. 4). En alhoewel u zei dat u werd onderbetaald voor het werk dat u leverde, alsook dat u in onveilige werkomstandigheden werkte (NPO, p. 4), blijkt uit uw verklaringen dat u dit nergens heeft aangeklaagd. U zei immers dat u in een afgelegen wijk in Athene woonde, alsook dat u geen Grieks kende en dat u eerder al negatieve ervaringen had gehad in Griekenland (NPO, p. 4). Hoe dan ook blijkt hieruit dat u geen enkele pogingen hebt ondernomen om tot rechtsherstel te komen.
Verder blijkt uit uw verklaringen ook niet dat u bijzonder veel moeite zou hebben geleverd om naar een job te zoeken. U zei dat u aan uw huisgenoten vroeg of zij een job hadden voor u en op deze manier belandde u bij twee jobs (NPO, p. 9). Verder vroeg u ook aan anderen of zij u konden helpen, doch ze wisten u te vertellen dat u aan geen andere job kon geraken omdat u geen Grieks kende (NPO, p. 10).
U beschikte trouwens weldegelijk over financiële middelen toen u in Griekenland was. Zo kon u met het geld dat u verdiende uit de jobs die u uitoefende in Griekenland enkele maanden huur betalen, u kreeg eten via hulporganisaties en er waren ook andere Gazanen die u hielpen met eten en een plek om te verblijven. U kon ook medicatie betalen met het geld dat u verdiende in Griekenland (NPO, p. 6-7, 9 & 11).

Uit objectieve informatie blijkt bovendien dat mensen die na 31 december 2020 een aanvraag voor internationale bescherming indienen automatisch een AFM-nummer krijgen wanneer ze hun kaart als verzoeker van internationale bescherming krijgen (Cfr. Begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Toegang tot documenten en sociaal-economische rechten, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL, p. 18, maart 2023, beschikbaar op : https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; Greece Refugee Info, 17 november 2022, beschikbaar op: https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985668588951). Het CGVS wijst erop dat het fiscaal registratienummer toegang geeft tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Het fiscaal registratienummer (AFM) blijft geldig zolang de verblijfsvergunning (ADET) ook geldig is (Ibidem). Als de verblijfsvergunning (ADET) verloopt, wordt het fiscaal registratienummer (AFM) gedeactiveerd totdat de verblijfsvergunning (ADET) wordt verlengd (Ibidem).
In dit geval heeft u uw aanvraag om internationale bescherming na 31 december 2020 ingediend en heeft u nog steeds een geldige verblijfsvergunning (ADET). Daarom moet worden opgemerkt dat u, toen u in Griekenland was als verzoeker, een fiscaal registratienummer had waarmee u toegang had tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Het Commissariaat-generaal is daarom van mening dat u bepaalde stappen hebt kunnen ondernemen om werk te vinden en in uw levensonderhoud te voorzien. Als begunstigde van internationale bescherming werd u een ADET verleend. U moest vervolgens een afspraak maken bij de verantwoordelijke 'Taks Office' om de gegevens van uw AFM bij te werken (Cfr. Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights p. 20-21, gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf.
U zei dat u over informatie beschikte dat u een werkcontract en huurcontract nodig had om een AFM-nummer te verkrijgen. U werd echter gevraagd of u naar de officiële kantoren ging om meer info te verzamelen hieromtrent en dan zei u dat u wel ging, doch dat u een vertaler nodig had en u dit niet kon betalen (NPO, p. 10). Uit uw verklaringen blijkt niet dat u inspanningen heeft geleverd om iemand te zoeken die u kon helpen met vertalen, desalniettemin u wel aangaf dat u over een behulpzame advocate beschikte die u vaker hielp met vertaalwerk en het verkrijgen van de benodigde Griekse documenten (NPO, p. 7 & 9).

3. Woonomstandigheden

Ook uw verklaringen over het gebrek aan een degelijke woning in Griekenland overtuigen niet. Nadat u het opvangcentrum van Samos diende te verlaten, ging u naar Athene en verbleef u drie maanden op straat. Hierna vond u een gedeelde woning. U betaalde 120 euro per maand, woonde in slechte omstandigheden en woonde samen met veel andere mannen (NPO, p. 6-7 & 9).

Alhoewel het CGVS het jammerlijk vindt dat u drie maanden op straat verbleef, dient wel te worden opgemerkt dat u in deze periode soms bij vrienden kon overnachten en u ook aanspraak maakte op gratis maaltijden en warme dranken vanwege hulporganisaties (NPO, P. 7 & 9). U leverde ook onvoldoende inspanningen om een degelijke woning te vinden. U zei dat u aan willekeurige mensen op straat vroeg of zij een woning hadden voor u en zo kwam u aan de gedeelde woning. U ging ook naar een hulporganisatie, doch uiteindelijk bleek dat zij u enkel aan warme dranken en een maaltijd konden helpen. U had geen informatie over andere organisaties waarbij u terechtkon. U werd gevraagd of u niet aan uw advocaat kon vragen om dergelijke informatie. U antwoordde dat zij u enkel hielp met vertaling en uw verblijfsdocumenten (NPO, p. 9). Niets stond u evenwel in de weg om haar ook om andere informatie te vragen. Naar eigen zeggen kende u evenmin andere mensen die u konden helpen met informatie (NPO, p. 9). Uit uw verklaringen blijkt echter niet dat u bijster veel moeite hebt gedaan om aan zulke informatie te geraken. Verder zei u ook dat u geen andere accommodatie vond omdat men u in dit verband om een werkcontract en andere documenten verzocht (NPO, p. 9). In dit verband werd er echter reeds gesteld dat u onvoldoende inspanningen hebt geleverd om dergelijke documenten te bekomen.
U werd gevraagd of u ooit de hulp heeft ingeroepen van de Griekse overheid. U antwoordde dat dit geen zin had omdat u de Griekse taal niet kende en omdat de Grieken heel racistisch zijn (NPO, p. 9). Er dient echter te worden benadrukt dat u simpelweg geen inspanningen hebt geleverd om aan overheidshulp te geraken.
Nergens uit uw verklaringen blijkt derhalve dat u beroep zou hebben gedaan op een overheidsinstantie of overheidsorganisatie om ondersteuning te krijgen. Het komt u als statushouder toe om de middelen die het recht en uw status in Griekenland u bieden terdege te gebruiken, hetgeen u allerminst aantoont.
In het algemeen kan worden opgemerkt dat hoewel niet ontkend wordt dat uw situatie in Griekenland slechter was dan deze in België, evenwel niet kan geconcludeerd worden dat u op systematische wijze in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie verkeerde die u niet in staat stelde om te voorzien in uw meest elementaire behoeften, waardoor u in een toestand die onverenigbaar is met artikel 3 EVRM verkeerde.

4. Toegang tot medische zorg

Toen u als lasser werkte in Griekenland, kreeg u last van opgezwollen ogen. U zei dat u in dit verband tot driemaal toe medische zorg werd geweigerd in Griekenland. U gaf echter zelf toe dat het grootste probleem eruit bestond dat u geen Grieks sprak en in het ziekenhuis niet kon uitleggen wat er met u scheelde (NPO, p. 10). Hieruit blijkt dus niet dat de Griekse zorgverleners van dusdanig slechte wil waren dat ze u opzettelijk medische zorg hebben ontzegd.
Uiteindelijk ging u met een vertaler naar het ziekenhuis opdat u kon uitleggen wat er met u aan de hand was. In het ziekenhuis werd u uitgelegd dat u eerst bepaalde documenten in orde diende te brengen (NPO, p. 10-11).
U werd echter gevraagd of u naar de officiële kantoren ging om meer info te verzamelen omtrent uw AMKA document en dan zei u dat u wel ging, doch dat u een vertaler nodig had en u dit niet kon betalen (NPO, p. 10). Uit uw verklaringen blijkt zoals reeds gesteld niet dat u inspanningen heeft geleverd om iemand te zoeken die u kon helpen met vertalen, desalniettemin u wel aangaf dat u over een behulpzame advocate beschikte die u vaker hielp met vertaalwerk en het verkrijgen van de benodigde Griekse documenten (NPO, p. 7 & 9).
Uiteindelijk slaagde u er in Griekenland ook in om de vereiste medicatie te verkrijgen via de apotheek (NPO, p. 11).
U zei verder ook dat u medische hulp zocht in Griekenland omwille van ademhalingsproblemen die u ervaarde. Opnieuw werd u naar eigen zeggen niet geholpen in het ziekenhuis omdat men u niet verstond (NPO, p. 11). Zowel in het kader van uw oogproblemen als in het kader van uw ademhalingsproblemen heeft u niet geprobeerd om naar een andere dokter of een ander ziekenhuis te gaan om alsnog aan medische behandeling te geraken (NPO, p. 11). U ondernam dus opnieuw onvoldoende pogingen om uw rechten te doen gelden.
Voor uw psychologische problemen heeft u ten slotte helemaal niet geprobeerd om een behandeling te krijgen, omdat u niemand had die u informatie kon geven over hoe u een psycholoog moest regelen (NPO, p. 11). Uit uw verklaringen blijkt niet dat u hebt geprobeerd om zelf meer informatie te verkrijgen in dit verband.
Het Commissariaat-generaal wijst erop dat personen die internationale bescherming genieten, om een sociale zekerheidsnummer (AMKA) te verkrijgen, zich binnen een maand na de afgifte van hun verblijfsvergunning (ADET) naar een dienstverleningscentrum voor de burger moeten begeven om hun voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA) om te zetten in een sociaalzekerheidsnummer (AMKA). Objectieve informatie wijst niet op bijzondere problemen bij het voltooien van deze procedures in de periode 2020-2024 (AIDA, Landenrapport: Griekenland. Update 2023, beschikbaar op : https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDAGR_2023-Update.pdf; Beneficiaries of international protection in Greece - Access to documents and socioeconomic rights , gepubliceerd door RSA/PRO ASYL, blz. 19, maart 2023, beschikbaar op : https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; Beneficiaries of international protection in Greece - Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL in maart 2024 (beschikbaar op: https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf). U toont niet aan dat het voor u niet mogelijk was om uw AMKA aan te vragen of te activeren.
De informatie toont verder aan dat zelfs als u deze stappen niet had ondernomen, en als u dus de stappen moet ondernemen die nodig zijn in geval van terugkeer om er een te verkrijgen, u niet verstoken zou zijn van toegang tot medische noodhulp, op voorwaarde dat u naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat ("If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription") UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op: https://help.unhcr.org/ greece/living-in-greece/access-to-healthcare/; AIDA, Landenrapport: Griekenland. Update 2023, beschikbaar op : https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf; Refugee.info Greece - Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA) van 29 april 2024, beschikbaar op: https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623). Verschillende Ngo's bieden ook medische en psychosociale hulp en begeleiding aan aan begunstigden van internationale bescherming in Griekenland (UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op : https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/accessto-healthcare ; en Communication on the status of migration management in mainland Greece_ (p. 4, 12)). Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook mogelijk in bepaalde omstandigheden: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR - Information Guide for Beneficiaries of International Protection beschikbaar op : https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2024/04/ENGLISH_BROCHURE.pdf).
Bijgevolg, en gelet op het feit dat u zich niet beroept op een bijzondere kwetsbaarheid die een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen, is het Commissariaat-Generaal van oordeel dat u niet hebt aangetoond dat u, in geval van terugkeer naar Griekenland, zou worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 EVRM wegens de moeilijkheden om toegang te krijgen tot medische verzorging.

5. Zelfredzaamheid

Verder kan worden opgemerkt dat er uit uw verklaringen geen specifieke kwetsbaarheidsfactoren naar voren komen. U zei dat u in Griekenland met ademhalingsproblemen kampte, met problemen aan uw ogen en met psychologische problemen (zie supra).
Wat betreft uw medische problemen, diende u diverse medische documenten en foto's in. Hierboven werd reeds gemotiveerd om welke redenen het CGVS uw pogingen om een medische behandeling hiervoor te krijgen in Griekenland onvoldoende acht. Daarnaast werd u ondertussen behandeld voor deze problemen (NPO, p. 3 & 11), waardoor niet kan worden gesteld dat deze medische problemen momenteel een impact kunnen hebben op uw zelfredzaamheid.
Wat betreft uw psychologische problemen, diende u eveneens psychologische documenten van in België in. Uit deze psychologische attesten blijkt dat u tekenen van een depressie en posttraumatische stress vertoont en er wordt verwezen naar de verschillende afspraken die u hebt gehad, doch deze attesten geven geen concrete en precieze informatie over de aard en mogelijke complexiteit van de psychologische follow-up die voor u is opgestart. Er wordt enkel vermeld dat een regelmatige opvolging aangewezen is. Uit al deze elementen volgt dat de door u aangehaalde psychologische problemen die niet anderszins zijn gekarakteriseerd en gedocumenteerd, niet voldoende zijn om aan uw situatie in Griekenland een aanzienlijk verhoogde mate van kwetsbaarheid toe te kennen, en derhalve een andere perceptie van uw levensomstandigheden in dit land rechtvaardigen.
In dit verband wenst het CGVS op te merken dat in se niet wordt betwist dat uw psychologische toestand in Griekenland slechter was dan momenteel in België, doch dit neemt niet weg dat er momenteel niet kan worden gesteld dat uw psychologische toestand een gespecialiseerde, regelmatige en complexe opvolging, behandeling en toezicht vereist, noch dat uw psychologische problemen belangrijke negatieve gevolgen hebben op het vlak van uw zelfredzaamheid en autonomie. U verklaarde zelf ook dat u op dit moment geen nood meer heeft aan een psychologische behandeling, daar u zich ondertussen beter voelt (NPO, p. 3).
Het CGVS is bijgevolg van oordeel dat het risico om in een toestand terecht te komen die in strijd is met artikel 3 EVRM in wezen afhangt van de middelen, autonomie en zelfredzaamheid van de betrokkene om zelf diens rechten uit te oefenen en in diens levensonderhoud te (kunnen) voorzien.
U bent voldoende autonoom en zelfredzaam om zich bij terugkeer naar Griekenland te behelpen. Dat blijkt uit de concrete vaststellingen dat u uw middelbaar kon afronden in Gaza, u er ook een jaar lang als taxichauffeur werkte, u ook in Griekenland twee (moeilijke) jobs vond, u ook sinds uw aankomst in België een job hebt gevonden (NPO, p. 4), u in België samenwoont met uw broer en jullie zelfs een auto delen samen, jullie er ook in slagen om jullie familieleden in Gaza financieel te steunen vanuit België (NPO, p. 5 & 8), u erin bent geslaagd Engels te leren (NPO, p. 5), u op relatief makkelijke wijze vanuit Gaza naar Griekenland reisde, u hiervoor op financiële steun vanwege diverse familieleden kon rekenen (NPO, p. 5-6), u ook eigen spaargeld kon gebruiken in het kader van uw reisweg (NPO, p. 6), u in Griekenland zelfs drie maanden op straat kon overleven (NPO, p. 6-7), u uw Griekse verblijfsdocumenten in orde kon maken, u ook mensen uit Gaza vond in Griekenland en jullie elkaar hielpen (NPO, p. 7), u met financiële hulp van een vriend vanuit Griekenland naar België kon reizen, u dit geld ondertussen ook reeds kon terugbetalen (NPO, p. 8), u uw weg vond naar diverse organisaties en instanties (NPO, p. 9-10) en u ook uw weg vond, zowel naar het ziekenhuis als naar de apotheek (NPO, p. 10-11).
Uit niets blijkt dat u in Griekenland geen leven zou kunnen opbouwen. Dat u in Griekenland problemen had bij het vinden van een woning, werk of bijstand heeft niets met zelfredzaamheid te maken.

6. Onveiligheid

Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland het slachtoffer bent geworden van bepaalde incidenten van discriminatie en racisme – u gaf aan dat Grieken vaak riepen naar u, dat ze geen hulp boden en ze soms zelfs niet antwoordden als u hen iets vroeg omdat u geen Grieks sprak (NPO, p. 11) – moet worden opgemerkt dat deze situatie niet kan worden aangemerkt als vervolging in de zin van de Vluchtelingenconventie, noch als ernstige schade in de zin van subsidiaire bescherming.
U maakt géén melding van andere concrete incidenten die u persoonlijk te beurt zijn gevallen als begunstigde van internationale bescherming, laat staan van het gegeven dat u zich als gevolg hiervan zou hebben moeten wenden tot de daar aanwezige autoriteiten. Evenmin zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij terugkeer.
Documenten voorgelegd in kader van verzoek om internationale bescherming
De door u neergelegde documenten kunnen bovenstaande zienswijze niet ombuigen. Uw Palestijnse identiteitsdocumenten en die van uw ouders staven jullie identiteit en familieband en deze elementen staan niet ter discussie. Uw UNRWA-kaart staaft dat u bij UNRWA geregistreerd stond in Gaza en ook dat wordt aangenomen. Uw Belgische integratiedocumenten staven dat u hier werkt en uw best doet om zich te integreren, doch vertonen geen link met uw asielrelaas ten opzichte van Griekenland. Integendeel, ze tonen aan dat u zelfredzaam genoeg bent om terug te keren naar Griekenland en er een leven op te bouwen. Omtrent uw medische en psychologische documenten werd infra gemotiveerd. Hetzelfde geldt wat betreft de

foto's en video's van uw gezwollen ogen ten gevolge van uw job in Griekenland, van uw job, van uw levensomstandigheden in de gedeelde woning en uw levensomstandigheden in het opvangcentrum.
Gelet op wat voorafgaat, moet worden besloten dat u het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, niet weerlegt. Bijgevolg zijn er géén feiten of elementen voorhanden die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° op uw specifieke omstandigheden in de weg staan, en wordt uw verzoek niet-ontvankelijk verklaard.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.
Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat u internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar Gaza."

2. Het verzoekschrift

2.1. In een enig middel voert de verzoekende partij de schending aan van de (oud) artikelen 48/3, 48/4, 48/6, 48/7, 57/6, § 3, 3°, 57/6/2 en 62 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: Vreemdelingenwet), van de (oud) artikelen 26, 29, 30, 32 en 34 van de richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming (herschikking) (hierna: richtlijn 2011/95/EU) en van de artikelen 1, 4, 7, 18, 19, 20 en 21 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (hierna: Handvest).

2.2. In een eerste en tweede onderdeel geeft de verzoekende partij een algemene, theoretische uiteenzetting aangaande rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (Hierna: Hof van Justitie) die volgens haar relevant is voor de interpretatie van het wederzijds vertrouwensbeginsel, vervat in (oud) artikel 33, lid 2, a) van de richtlijn 2013/32/EU. Volgens haar is het onvoldoende dat in de bestreden beslissing slechts een schending van artikel 4 van het Handvest wordt onderzocht.
In een derde onderdeel wijst de verzoekende partij erop dat zij een risico loopt op refoulement indien zij naar Griekenland wordt teruggestuurd.

In een vierde onderdeel benadrukt zij dat er een groot risico is om in Griekenland in een situatie terecht te komen waarbij artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest worden geschonden. Zij verwijst hierbij onder andere naar rechtspraak van een Duitse hoge administratieve rechtbank en de Nederlandse Raad van State. Volgens de verzoekende partij staat de bestreden beslissing haaks op het Nederlandse standpunt. Zij stelt dat recentere informatie geen vooruitgang toont inzake de effectieve bescherming van vluchtelingen in Griekenland. Vervolgens bespreekt zij landeninformatie afkomstig van onder andere RSA, Pro Asyl en AIDA en rechtspraak van het Europees Hof van de Rechten van de Mens (hierna: EHRM). Volgens de verzoekende partij steunt de bestreden beslissing op geen enkel concreet element om zich ervan te verzekeren dat haar fundamentele rechten niet zullen worden geschonden. Er is geen grondige analyse gebeurd van de bestaande informatie over het lot van vluchtelingen in Griekenland. De bestreden beslissing steunt louter op een algemeen vermoeden, hoewel de informatie en buitenlandse rechtspraak die dat vermoeden weerleggen zich accumuleren, aldus de verzoekende partij. Zij wijst erop dat er voldoende informatie beschikbaar is om het vermoeden dat de fundamentele rechten van vluchtelingen in Griekenland gewaarborgd worden te weerleggen en dat het de taak van het CGVS is om deze informatie te beoordelen. Zij stelt dat haar in de bestreden beslissing wordt verweten in algemene bewoordingen naar moeilijkheden te verwijzen, zonder individuele informatie te verstrekken en verwijst naar rechtspraak van het EHRM. Zij verwijst vervolgens naar verschillende rapporten die volgens haar door het CGVS gekend zijn en bespreekt kort het verzoek van zes lidstaten van de Europese Unie, waaronder België, aan de Europese Commissie om initiatieven te nemen om te voorkomen dat personen die in Griekenland internationale bescherming genieten in andere lidstaten om internationale bescherming verzoeken. Zij wijst ook op de inbreukprocedure die door de Europese Commissie tegenover Griekenland werd opgestart in 2023.

In een vijfde onderdeel vat zij de bestreden beslissing kort samen en stelt zij dat een dergelijk oordeel in tegenspraak is met de inhoud van de bestaande rapporten en de analyse van het belangrijkste verzuim van de Griekse staat om zijn verplichtingen na te komen vermijdt. Zij verwijst naar een rapport van RSA en Pro Asyl van 2025 en benadrukt dat zij een jaar in Griekenland in onwaardige levensomstandigheden verbleef en er haar geen gebrek aan inspanningen kan worden verweten aangezien de situatie duidelijk onder de verantwoordelijkheid van de Griekse autoriteiten valt.

In een zesde en zevende onderdeel gaat de verzoekende partij als volgt in op haar situatie:

"*In de bestreden beslissing niet wordt onderzocht of verzoeker al eerder in Griekenland is vervolgd.*
De levensomstandigheden van de verzoeker in Griekenland vormden een onmenselijke of vernederende behandeling.
Deze mishandeling heeft tot psychisch leed geleid. Dit leed was in Griekenland niet behandeld.
Er moet worden geoordeeld dat de verzoeker in Griekenland behandelingen heeft ondergaan die in strijd zijn met artikel 3 EVRM.
Dit blijkt uit de slechte psychische toestand waarin verzoeker in België is aangekomen.
Het feit dat een asielzoeker in het verleden reeds werd vervolgd, of reeds ernstige schade heeft ondergaan, of reeds rechtstreeks is bedreigd met dergelijke vervolging of met dergelijke schade, is een duidelijke aanwijzing dat de vrees voor vervolging gegrond is en het risico op ernstige schade reëel is, tenzij er goede redenen zijn om aan te nemen dat die vervolging of ernstige schade zich niet opnieuw zal voordoen. (artikel 48/7 VW)
Er moet worden aangenomen dat de terugkeer van de verzoeker naar Griekenland tot gevolg zal hebben dat hij snel weer in de noodsituatie terechtkomt waarin hij zich in 2023 bevond.
Verzoeker is een slachtoffer van mishandeling.
"(…)"[28]
De bestreden beslissing houdt geen rekening met de psychische toestand met dewelke verzoeker uit Griekenland is vertrokken en met de gevolgen van een uitwijzing naar Griekenland op die toestand. De angst van verzoeker zal weer terugkomen en leiden tot een snelle degradatie van zijn psychische toestand.
Bovendien is verzoeker is een Palestijnse vluchteling uit Gaza. De vernietigingsoorlog in Gaza versterkt het gevoel van wanhoop dat de verzoeker kan ervaren nog verder.[29]
(…)
De bestreden beslissing schendt ook artikel 7 van het Handvest want is disproportioneel. Verzoeker heeft eindelijke een stabiele omgeving gevonden. Hij kreeg steun van familieleden en heeft hier een professionele toekomst. De uitvoering van de bestreden beslissing vernietigt de reconstructie van het persoonlijke leven van verzoeker. Dit vormt zeker een inmenging binnen zijn persoonlijke leven in de belangenafweging is niet duidelijk wat de dwingende noodzaak is om verzoeker naar Griekenland terug te sturen.
Volgens het EHRM:
"(…)"[30]
De bestreden beslissing waarschijnlijk zal leiden tot een verslechtering van de geestelijke gezondheid van verzoeker, terwijl hem tegelijkertijd de verwezenlijking van zijn beroepsplannen wordt ontzegd.
Dit vormt een schending van artikel 7 van het Handvest."

In een achtste onderdeel geeft zij een korte theoretische uiteenzetting over de doeltreffendheid van internationale bescherming en de positieve verplichtingen voor lidstaten om onder andere concrete integratieregelingen te voorzien. Zij betoogt dat de Griekse overheid niet alleen onverschillig is voor het lot van de vluchtelingen en niets doet om haar positieve verplichtingen uit hoofde van het Verdrag van Genève na te komen, maar, wat nog erger is, evenzeer een hele reeks discriminaties handhaaft waardoor de begunstigden van internationale bescherming de rechten worden ontnomen die door de Europese normen gewaarborgd zijn. Vervolgens bespreekt zij landeninformatie over de situatie van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland (onder meer inzake sociale bijstand, huisvesting, tewerkstelling, racisme en geweld). Zij besluit dat haar verklaringen dus bevestigd worden door objectieve bronnen en er niet wordt betwist dat zij geen onderdak had in Griekenland. Zij stelt dat uit de door haar geciteerde rapporten, onderzoeken en rechtspraak en uit haar specifieke situatie blijkt dat zij, vanwege haar bijzondere kwetsbaarheid als vluchteling, buiten haar wil en persoonlijke keuzes om zou terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie. Uit de door haar geciteerde rapporten, onderzoeken en rechtspraak blijkt volgens haar verder dat vluchtelingen in Griekenland net wel anders worden behandeld dan Griekse onderdanen op vlak van toegang tot sociale en economische rechten. Zij stelt dat zij deze discriminatie heeft gemeld en het slachtoffer is van structurele discriminatie en racisme in Griekenland.

2.3. De verzoekende partij vraagt in hoofdorde haar als vluchteling te erkennen, in ondergeschikte orde de bestreden beslissing te vernietigen en in "*nog meer ondergeschikte orde*", de volgende prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie:
"*Verzet het Unierecht en artikel 18 van het Handvest zich ertegen dat een lidstaat een verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaart overeenkomstig artikel 33, lid 2, onder a), van richtlijn 2013/32/EU, als de verzoeker in de lidstaat waar hij reeds internationale bescherming geniet, geen toegang heeft tot basale socio-economische rechten ten gevolge van talrijke discriminaties?*".

2.4. Als bijlage aan het verzoekschrift worden blijkens de inventaris volgende nieuwe stavingstukken gevoegd:
"*3. Amnesty International, Greece: Violence, Lies, and Pushbacks, 23 June 2021. (https://www.amnesty.org/en/documents/eur25/4307/2021/en/)*
4. CommHR/DM/sf 019-2021, Greek authorities should investigate allegations of pushbacks and ill-treatment of migrants, ensure an enabling environment for NGOs and improve reception conditions,

1 2 . 5 . 2 0 2 1 https://www.coe.int/en/web/commissioner/-/greek-authorities-should-investigate-allegations-of-pushbacks--and-ill-treatment-of-migrants-ensure-an-enabling-environment-for-ngos-and-improve-recept
5. UNHCR, "News Comment: UNHCR warns of increasing violence and human rights violations at European borders", 21.02.2022. https://www.unhcr.org/news/press/2022/2/62137a284/news-comment-unhcr-warns-increasing-violence-human-rights-violations-european.htmlμ
6. RSA & Pro Asyl, Lack of effective integration policy exposes refugees in Greece to homelessness and destitution, while returns from European countries continue, 4 juni 2020 (https://rsaegean.org/en/lack-of-effective-integration-policy-exposes-refugees-in-greece-to-homelessness-and-destitution-while-returns-from-european-countries-continue/
7. RSA & PRO ASYL, Beneficiaries of international protection in Greece Access to documents and socio-economic rights, March 2021. (https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2022/03/2022-03_RSA_BIP_EN.pdf
8. RSA & PRO ASYL, Beneficiaries of international protection in Greece Access to documents and socio-economic rights, March 2022 (https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2021/03/2021-02_RSA_BIP-1.pdf)
9. RSA & Pro Asyl, Beneficiaries of international protection in Greece Access to documents and socio-economic rights, March 2023. (https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf)
10. EASO Case Law Database, Oberverwaltungsgericht NRW, 21 januari 2021, English Summary https://caselaw.euaa.europa.eu/pages/viewcaselaw.aspx?CaseLawID=1510
11. RvSt (NL), Uitspraak 202005934/1/V3 van 28 juli 2021. (zie ook RvSt (NL), Uitspraak 202006295/1/V3 van 28 juli 2021 https://www.raadvanstate.nl/actueel/nieuws/@126266/202005934-1-v3/
12. Immigratie- en Naturalisatiedienst (Ministerie van Justitie en Veiligeid), "Informatiebericht SUA", 14.09.2022 https://puc.overheid.nl/ind/doc/PUC_1294149_1/1/
13. Ministerie van Justitie en Veiligheid, Directoraat-Generaal Migratie, Onderwerp Diverse onderwerpen migratiebeleid, 7 november 2022. https://open.overheid.nl/repository/ronl-f6aa7a1aa0a62623755e288cdb85e86940426a5a/1/pdf/tk-diverse--onderwerpen-migratiebeleid.pdf
14. ECtHR, Alaa ASAAD and Others against the Netherlands (Application no. 31007/20), communication 27 july 2020 https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-205951
15. ECtHR, Kurdestan DARWESH and others against Greece and the Netherlands, (Application no. 52334/19), communication 4 october 2019 https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-201475
16. ECtHR, J.G. t. Zwitserland (Application n°2633/23), communication 16.2.2023 https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-223556
17. ECtHR, Alaa ASAAD and Others against the Netherlands (Application no. 31007/20), decision 4 May 2023 https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-225114
18. ECtHR, Kurdestan DARWESH and others against Greece and the Netherlands, (Application no. 52334/19), decision 4 May 2023 https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-225113
19. Brief van zes Lidstaten aan de Europese Commissie, 1.6.2021 https://www.statewatch.org/media/2485/letter-six-schengen-states-to-european-commission-secondary-movements-1-6-21.pdf
20. Amnesty International, Diplomatic Assurances against Torture – Inherently Wrong, Inherently Unreliable, april 2017 https://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/CAT/GCArticle3/AI_Briefing.pdf
21. AIDA Country Report: Greece, Update 2021, May 2022 https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2022/05/AIDA-GR_2021update.pdf
22. RSA, "Deported to destitution: Refugee women remain undocumented four months after return from Sweden to Greece", 6 oktober 2022. (https://rsaegean.org/en/deported-to-destitution/#:~:text=Four%20months%20after%20their%20return,as%20housing%20and%20social%20welfare.
23. Europese Commissie (Ylva Johansson), Ares(2021)8048555, 07.12.2021 https://www.hias.org/sites/default/files/eu_commissioner_for_home_affairs_ylva_johansson_-_response_to_joint_open_letter_of_33_organizations_on_exclusion_from_food_dsitribution.pdf
24. CERD/C/GRC/CO/20-22, Nations-Unies, Comité pour l'élimination de la discrimination raciale, Observations finales concernant le rapport de la Grèce, 3 octobre 2016 http://docstore.ohchr.org/SelfServices/FilesHandler.ashx?enc=6QkG1d%2FPPRiCAqhKb7yhshHeRjjq81EP%2B%2BIb%2FeJjifjh9PY4o9q26ynMbExIjkMfzovcSZVcL%2FEgGtpIBg1kPi8cYnw7I0tZQIlPw2MFPYsmcyY5bzs2RoMVjG3Ipn56wBYNBVULGj72MhLI3PbMoA%3D%3D
25. CommDH(2018)24, Report of the Commissioner for Human Rights of the Council of Europe Dunja Mijatović, following her visit to Greece from 25 to 29 June 2018, 6 November 2018; §§79-80 https://rm.coe.int/report-on-the-visit-to-greece-from-25-to-29-june-2018-by-dunja-mijatov/16808ea5bd

26. *RAS-ProAsyl, Recognised Refugees , March 2025*
https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf
27. *RAS, No support for refugees returned to Greece, 20 March 2025*
https://rsaegean.org/en/no-support-for-refugees-returned-to-greece/
28. *AIDA, Country Report: Greece 2023 Update - June 2024*
https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf
29. *CERD/C/GRC/CO/23-24, Observations finales concernant le rapport de la Grèce, 24 décembre 2024*
https://docstore.ohchr.org/SelfServices/FilesHandler.ashx?enc=x7cpeDs1UqvwuyANWzrJYHDxTJe9ZIyGe78hj%2FvRs5kvwJBYJcCQ6WQ%2FL8zIgZskNM4PqWFTxvwLOns6KHhXw5UfC1knv3TvSrri6YSGW9I%3D"

3. De aanvullende nota's

3.1. Op 10 december 2025 maakt de verwerende partij, overeenkomstig (oud) artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, een aanvullende nota over waarbij wordt gewezen op volgende rapporten waarbij een internetlink wordt gevoegd:
- het AIDA/ECRE-rapport, "*Country Report: Greece. Update 2023*" van 24 juni 2024;
- het AIDA/ECRE-rapport, "*Country Report: Greece. Update 2024*" van september 2025;
- het "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"* van het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken van september 2024;
- het RSA/PRO ASYL-rapport, "*Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights*" van maart 2024;
- het RSA-rapport, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*" van maart 2025;
- "*Communication on the status of migration management in mainland Greece*" van de Europese Commissie van 4 april 2025;
- de COI Focus "*Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior*", van Cedoca van 17 september 2025;
- "*Pressemitteilung nr. 30/2025 van 16.04.2025*";
- "*Jugement BVerwG 1 C 18.24, Bundesverwaltungsgericht, van 16.04.2025*";
- "*Pressemitteilung, Verwaltungsgerichtshof Kassel, van 2.09.2024*";
- "*Bundesverfassungsgericht, beslissing van 1 april 2025 – 2BvR 1425/24*";
- "*Bundesverwaltungsgericht, arrest D-2590/2025, van 11 september 2025*".

3.2. De verwerende partij legt op 22 mei 2026 een tweede aanvullende nota neer waarbij in toepassing van (oud) artikel 39/76 van de Vreemdelingenwet volgende nieuwe elementen ter kennis worden gebracht:
- "*COI Focus. GRECE. Activation de l'AMKA et accès au marché du travail*", gepubliceerd door Cedoca op 13 februari 2026 (internetlink);
- "*COI Focus. GRECE. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", gepubliceerd door Cedoca op 31 maart 2026 (internetlink);
- *"COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior*", gepubliceerd door Cedoca op 17 september 2025 (internetlink);
- "*Country Report: Greece. Update 2024*", gepubliceerd door AIDA/ECRE in september 2025 (internetlink);
- Pressemitteilung nr. 30/2025 van 16.04.2025, Bundesverwaltungsgericht, beschikbaar op https://www.bverwg.de/de/pm/2025/30 en Jugement BVerwG 1 C 18.24, Bundesverwaltungsgericht, van 16.04.2025, beschikbaar op https://www.bverwg.de/de/160425U1C18.24.0;
- Pressemitteilung, Verwaltungsgerichtshof Kassel, van 2.09.2024, beschikbaar op https://verwaltungsgerichtsbarkeit.hessen.de/presse/regelmaessig-kein-erneutes-asylverfahren-in-deutschland-nachschutzgewaehrung-in-griechenland;
- Bundesverfassungsgericht, beslissing van 1 april 2025 – 2BvR 1425/24 beschikbaar op https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Entscheidungen/DE/2025/04/rk20250401_2bvr142524.html?nn=68112, samenvatting beschikbaar op https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Pressemitteilungen/DE/2025/bvg25-035.html?nn=68112;
- Bundesverwaltungsgericht, arrest D-2590/2025, van 11 september 2025, beschikbaar op: https://www.bvger.ch/media-releases/370101ae-aee1-4906-af90-e64e187487bb/en/d-2590-2025_web.pdf.

3.3. De verzoekende partij legt op 28 mei 2026 een aanvullende nota neer waarbij in toepassing van (oud) artikel 39/76 van de Vreemdelingenwet volgende nieuwe elementen worden bijgebracht door middel van een internetlink:
- RSA, "*Recognised refugee statistics in Greece in 2025*", 23 maart 2026 (stuk 31);
- AIDA, "*Country Report Greece – Update 2024*", september 2025 (stuk 32).

De volgende documenten worden aan de aanvullende nota gevoegd:
- Fotokopie van de Griekse verblijfskaart (ADET) van de verzoekende partij (stuk 30);

- Vertaling AMKA-wetgeving van 14 december 2023 (stuk 33);
- Brief van 16 januari 2026 van RSA (stuk 34);
- het document "*Implementation of new law on AMKA and its repercussions on Beneficiaries of International Protection and legally residing third-country nationals*", van de Europese Commissie van 21 november 2024 (stuk 35);
- Brief van de Europese Commissie van 4 december 2023 met bijlagen (annex 1 en annex 2) (stuk 36).

In de aanvullende nota verwijst de verzoekende partij naar de arresten van de Raad in Verenigde Kamers van 20 februari 2026, een arrest van de Raad van 6 maart 2026, het RSA-rapport van maart 2026 (stuk 31) inzake de lange wachttermijnen voor het vernieuwen/ verlengen van de verblijfsdocumenten in Griekenland, het "*AIDA-rapport Griekenland, update 2024*", gepubliceerd in september 2025 (stuk 32) dat de lange wachttermijnen en de grote impact daarvan op terugkerende statushouders bevestigt en de COI-focus betreffende het AMKA-nummer die door de verwerende partij werd overgemaakt. Zij bekritiseert de aanvullende nota die in mei 2026 door de verwerende partij werd neergelegd en bespreekt de voorwaarden voor de activering van de AMKA volgens de vertaling van de AMKA-wetgeving (stuk 33), de meest recente cijfers van het Griekse Ministerie van Migratie en Asiel over de termijnen waarbinnen verblijfsdocumenten in Griekenland worden verlengd en het vereiste van een AMA-nummer voor statushouders in Griekenland. Zij verwijst naar een brief van de heer Minos MOUZOURAKIS, jurist bij RSA van 16 januari 2026 (stuk 34) en brieven van de Europese Commissie (stukken 35 en 36) waarin onder andere wordt ingegaan op het vereiste van een AMA en (geactiveerde) AMKA voor de toegang tot de arbeidsmarkt en een geactiveerde AMKA voor de toegang tot gezondheidszorg.

Tenslotte bespreekt de verzoekende partij haar eigen situatie waarbij zij benadrukt dat haar Griekse verblijfsvergunning intussen (op 20 april 2026) is verlopen (stuk 30) en dus ook haar AMKA werd gedeactiveerd, waardoor de beoordeling in de bestreden beslissing achterhaald is. Bijgevolg zullen de negatieve gevolgen die gepaard gaan met het ontbreken van een geldige ADET en AMKA zich concreet en actueel in haar hoofde manifesteren, aldus de verzoekende partij. Zij zal, zoals beschreven in de beschikbare landeninformatie, geconfronteerd worden met de extreem lange wachttermijnen om haar verblijfsdocumenten te verlengen, waarbij toegang tot tewerkstelling of sociale voorzieningen wordt uitgesloten. Zij wijst erop dat er bovendien geen elementen voorhanden zijn die toestaan om te concluderen dat zij actueel beschikt over voldoende middelen of over een netwerk of andere ondersteuning in Griekenland die haar in staat zouden stellen om de lange wachtperiode waarmee zij als terugkerende statushouder zonder geldige ADET en AMKA zal geconfronteerd worden, te overbruggen. Gelet op de langdurige wachttijden voor de vernieuwing van de ADET, die in veel gevallen oplopen tot meer dan één jaar, zou haar terugkeer haar onvermijdelijk blootstellen aan een situatie van materiële deprivatie. Hiermee werd in de beoordeling van haar dossier geen, althans onvoldoende, rekening gehouden, aldus de verzoekende partij.

4. Beoordeling

4.1. Inzake beroepen tegen de beslissingen van de commissaris-generaal beschikt de Raad over volheid van rechtsmacht. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingsdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl.St.* Kamer 2005-2006, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutieve kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund en de kritiek van de verzoeker daarop. Hij dient verder niet op elk aangevoerd argument in te gaan.

4.2. De bestreden beslissing werd genomen op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie.

Uit de stukken van het administratief dossier blijkt dat de verzoekende partij op 7 februari 2023 in Griekenland een verzoek om internationale bescherming indiende, dat haar door de Griekse autoriteiten de vluchtelingenstatus werd toegekend op 21 april 2023 en dat haar een verblijfsvergunning (ADET) werd uitgereikt die geldig was tot 20 april 2026 (AD, map met landeninformatie, Eurodac Marked Record en aanvullende nota verzoekende partij van 28 mei 2026, stuk 30, fotokopie ADET). De verzoekende partij stelt over geen AFM of AMKA te beschikken (AD, map met bijkomende informatie, NPO, p. 10 en map DVZ, Bijkomende Vragen M-Status Griekenland).

Het is niet betwist dat de verzoekende partij reeds internationale bescherming, met name de vluchtelingenstatus, heeft verkregen in een andere EU-lidstaat, *in casu* Griekenland.

Er ligt geen informatie voor waaruit kan blijken dat de Griekse autoriteiten de vluchtelingenstatus van de verzoekende partij hebben ingetrokken of beëindigd. Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning, die in de tijd beperkt kan zijn en hernieuwbaar en de toegekende internationale beschermingsstatus, die slechts in een beperkt aantal gevallen kan worden beëindigd, herroepen of ingetrokken. De verzoekende partij brengt geen element bij waaruit zou kunnen blijken dat haar vluchtelingenstatus intussen werd beëindigd, herroepen of ingetrokken. *In casu* moet het verzoek om internationale bescherming worden behandeld op grond van het weerlegbaar vermoeden dat Griekenland het Unierecht en de verplichtingen met betrekking tot de toekenning en beëindiging van de vluchtelingenstatus en subsidiaire beschermingsstatus respecteert.

Om deze reden werd het beschermingsverzoek van de verzoekende partij niet-ontvankelijk verklaard op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet vormt de omzetting naar Belgisch recht van artikel 33, lid 2, a), van Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming. Deze richtlijn blijft, overeenkomstig artikel 79, lid 3, van Verordening (EU) 2024/1348, van toepassing op verzoeken om internationale bescherming die vóór 12 juni 2026 zijn ingediend, zoals *in casu*. Deze regeling steunt op het beginsel van wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten. Dit beginsel betreft evenwel een weerlegbaar vermoeden.

4.3. Het wederzijds vertrouwensbeginsel wordt weerlegd indien de voorzienbare levensomstandigheden van een verzoeker, als persoon die internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 50-51 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, pt. 90 en 101).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van "*tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken*", dan vallen deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak (*cf*. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 89).

Het kan voorts niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid, wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163/17, Jawo, pt. 95).

De Raad brengt verder nog in herinnering dat situaties die geen *"zeer verregaande materiële deprivatie"* teweegbrengen, volgens het Hof van Justitie niet van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt:
- door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden;
- door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan deze die in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat;
- door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend;
- door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten; of
- door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigden.

Schendingen van de bepalingen van hoofdstuk VII van de richtlijn 2011/95/EU, heden hoofdstuk VII van de Verordening (EU) 2024/1347 die niet leiden tot een schending van artikel 4 van het Handvest, beletten niet om een beschermingsverzoek op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet niet-ontvankelijk te verklaren (arrest Ibrahim e.a, punten 91-94 en arrest Jawo, punten 93-97).

4.4. De verzoekende partij verklaart tijdens het persoonlijk onderhoud dat zij vetrokken is uit Griekenland en er niet naar kan terugkeren omdat zij er geen steun ontving vanwege de Griekse autoriteiten. Zij had er problemen met het vinden van huisvesting en werk, alsook ondervond zij er problemen met het verkrijgen van een medische behandeling. Zij ondervond er ook veel racisme en discriminatie en vond het leven in Griekenland moeilijk omdat zij de taal niet kende (AD, map met bijkomende informatie, NPO, p. 4-11). Zij vreest bij terugkeer naar Griekenland opnieuw op straat te belanden (*ibid*., p. 8).

4.5. Vooreerst wordt de situatie onderzocht van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en dit op basis van de meest recente en volledige landenrapporten waarover de Raad in de huidige fase van de procedure beschikt.

In de door beide partijen aangebrachte verschillende rapporten wordt de huidige situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland onderzocht, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van de voormalige richtlijn 2011/95/EU bedoelde voordelen waarop zij als begunstigden van internationale bescherming aanspraak maken, als wat betreft de toegang tot deze voordelen. Dit komt overeen met de artikelen 24 tot en met 36 van de Verordening (EU) 2024/1347.

Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – kunnen worden geconfronteerd met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, dat gericht is op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders en het faciliteren van de overgang van verzoeker naar statushouder.

In februari 2022 heeft Griekenland een nationale strategie voor integratie vastgesteld waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van igo's en ngo's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumentatie (zoals de gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en scholing, toegang tot huisvesting en in het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland (*"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-14).

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om in Griekenland toegang te verkrijgen tot basisvoorzieningen. Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA), terwijl het bezit van een AFM al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, onder andere, het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, onder andere, toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights",* RSA/PRO ASYL, april 2026; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 264-266). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform TAXISnet (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 256-257). Zowel erkende vluchtelingen als

subsidiaire beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 253-257).

Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals de gezondheidszorg, huisvesting, sociale zekerheid, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 7-8, 20-24; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

A. Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot afgifte van de ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot afgifte van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van de asielaanvraag aan de betrokken statushouder meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen de zes maanden per e-mail een afspraak met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen de tien dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens 1 tot 2 maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om het worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 8-18; "*Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

B. Afgifte van een AFM

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een AFM aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. De instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek vervolledigen de procedure voor de uitgifte van een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na december 2020 een beschermingsverzoek indiende zou in principe een AFM moeten hebben. Persoonlijke gegevens worden echter niet automatisch geactualiseerd door de Griekse overheden eens er internationale bescherming is verleend. Statushouders moeten daartoe een afspraak maken met het bevoegde belastingkantoor (DOY). Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstreken. Personen die automatisch een AFM kregen bij het indienen van hun verzoek om internationale bescherming, en vervolgens internationale bescherming en een ADET hebben verkregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanmaken zonder voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 geen AFM hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een AFM aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder.

Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte doen of een belastingverklaring ontvangen (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 28-33).

C. Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA, dit is een sociale zekerheidsnummer, is vereist voor de toegang tot sociale uitkeringen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asieldienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen (*"Country Report: Greece. Update 2024",* AIDA/ECRE, 18 september 2025, p.236). Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds een nieuwe ministeriële verordening van december 2023 (hierna: AMKA-verordening), is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van *"een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt"*. De redenering hierachter is dat mensen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP of e-EFKA. Sinds 22 december 2024 vallen de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van o.m. gezondheidszorg en sociale bijstand te genieten, moet dit AMKA nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6 (5) van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden voorgelegd. Wettelijk verblijf word in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.37). Het bewijs van verblijf in het land kan bestaan uit één van de volgende documenten: eigendomsbewijs, huurovereenkomst, verklaring van vrije concessie of gastvrijheid, verblijfsbewijs in het kader van een huisvestingsprogramma voor vluchtelingen. Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een certificaat van aanwerving van een werkgever of een arbeidsovereenkomst die is geüpload in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI) of een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen voorleggen. Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden. De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI geüpload arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet werken of vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetswijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een 'geldige' verblijfsvergunning (ADET) voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie infra) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA.

(*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 33-39; *Report: Greece. Update 2024*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202, 266-267)

D. Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84 euro voor volwassenen en 73 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs en pasfoto's. Personen die subsidiaire bescherming genieten, moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 253-257; *Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 24-27).

De situatie van statushouders in Griekenland en bij hun terugkeer kan derhalve precair en problematisch zijn, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd en waardoor zij in schrijnende levensomstandigheden kunnen terechtkomen.

E. Huisvesting

Wat huisvesting voor statushouders betreft, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven dertig dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (rapport *"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.4).

Het zogenaamde HELIOS-project (*Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection*) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de EU ten bedrage van zestig miljoen euro en de bijstand van verschillende Ngo's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47 753 begunstigden van internationale bescherming welkomstcursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die mensen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10 816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+) om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van de IOM, gericht op begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. De IOM coördineert de programma's en Griekse niet-gouvernementele organisaties (ngo's) of Griekse afdelingen van internationale ngo's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigden, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigden en loopt tot mei 2027. De IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens de IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

HELIOS+ verstrekt een of meerdere integratiediensten aan begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:

- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact met werkgevers;

- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten;

- integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus *"the European way of life"*, en vorming in sociale vaardigheden;

- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven), en hulp bij het zoeken van een verblijf;

- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen, moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van het land. Volgens de *factsheet* van de IOM zijn er per 31 december 2025 negen HELIOS+-centra verdeeld over zes regio's. Er zijn twee centra in Attica, Centraal-Macedonië en Kreta en telkens één centrum in Peloponnesos, Thracië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (*Kéntro Ensomátosis Metanastón,* KEM) aanvullen en samenwerken met lokale diensten. De IOM zegt te focussen op regio's en gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt. Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit onder andere een intercultureel bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog.

Kandidaten voor het Helios+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de drie volgende criteria:

(i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asieldienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigden zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving;

(ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (Dimosia Ypiresía Apascholísis, DYPA);

(iii) registratietermijn: begunstigden moeten zich binnen een termijn van maximaal 24 maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan 24 maanden geleden een van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan 24 maanden zijn, want de looptijd van HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigden zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven.

Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal 18 maanden.

Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland (*"COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior"*, 17 september 2025, Cedoca, p. 2-12; *"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.46-47; *"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-13). Verder is het op dit moment onzeker of de bovengenoemde ondersteunende diensten in het kader van HELIOS+ zullen worden voortgezet. Enerzijds hebben sommige regio's de inschrijving van nieuwe deelnemers en de indiening van huurovereenkomsten opgeschort. Anderzijds heeft de Griekse regering herhaaldelijk publiekelijk aangekondigd dat de huisvestingssteun aan personen die internationale bescherming genieten geleidelijk zal worden afgebouwd en dat de financiering niet langer aan huisvesting zal worden besteed. De Europese Commissie heeft om opheldering gevraagd aan de Griekse overheden over de mogelijke afbouw van de huursubsidies in het kader van het HELIOS+-programma, doch het ministerie van Migratie en Asiel heeft nog geen reactie gegeven (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.47-48).

Helios Junior richt zich volgens de website van de IOM op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven (*"COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior"*, 17 september 2025, Cedoca, p. 13-17).

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van dertig dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te

komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van dertig dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens vijf jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden. Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 45).

F. Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldig AFM-nummer en een geldig AMKA-nummer.

Enkel in het RSA/PRO ASYL-rapport wordt gesteld dat tevens een actieve AMKA nodig is. Om deze reden betoogt RSA/PRO ASYL dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gastsamenleving en de zoektocht naar werk in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 24 en 34). Geen enkele andere bron bevestigt evenwel dat een actieve AMKA nodig is om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. In het AIDA-rapport van september 2025 wordt hierover geen melding gemaakt (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262). De COI Focus "*Grèce Activation de l'AMKA et accès au marché du travail*" van 13 februari 2026 verwijst naar informatie-uitwisseling tussen het CGVS en het Grieks Ministerie alsook naar de AMKA-verordening, waarvan een Engelse vertaling wordt opgenomen. De Focus stelt dat, uit het geheel van die informatie blijkt dat een geactiveerd AMKA-nummer geen voorwaarde is voor het uitoefenen van een legale beroepsactiviteit in Griekenland; een geldig ADET-nummer en een AMKA-nummer volstaan. Er wordt benadrukt dat er geen enkele verplichting is tot voorafgaande activering van het AMKA-nummer om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. Daarenboven wordt in het meest recente rapport van RSA/PRO ASYL enkel aangegeven dat de begunstigde van internationale bescherming dient te beschikken over een AMKA (*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.55).

Gelet op het geheel van de bronnen die voorliggen kan in de huidige stand van zaken worden besloten dat een actieve AMKA geen voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een AMKA-nummer volstaat.

Waar de verzoekende partij in haar aanvullende nota de schending aanvoert van artikel 26 van het koninklijk besluit van 11 juli 2003 tot regeling van de werking van en de rechtspleging voor het CGVS in verband met e-mailcorrespondentie waarnaar in de COI Focus wordt verwezen, meer bepaald de COI Focus "*Grèce Activation de l'AMKA et accès au marché de travail*" van 13 februari 2026, wordt het volgende gesteld. In zoverre haar kritiek in haar aanvullende nota zich richt op de informatie die op 27 oktober 2025 via e-mail werd verkregen van mevrouw M. door het CGVS, dient te worden opgemerkt dat deze niet langer relevant is. Uit lezing van de COI Focus Grèce "*Activation de l'AMKA et accès au marché de travail*" van 13 februari 2026, die vermeld wordt in de aanvullende nota van de commissaris-generaal , blijkt dat deze e-mail enkel werd opgenomen om de achtergrond te schetsen van de nieuwe informatie die werd bekomen van de Griekse autoriteiten op 22 december 2025. Immers omdat het antwoord van mevrouw M. niet overeen leek te komen met de inhoud van de AMKA-verordening van december 2023, werd verdere verduidelijking gevraagd aan de Reception and Identification Service van de Griekse asieldienst op 31 oktober 2025. Wegens het uitblijven van een antwoord, nam de verwerende partij vervolgens op 19 december 2025 via e-mail contact op met de Governor of Asylum Service (het hoofd van de Griekse asieladministratie), de heer M.K., die op 22 december 2025 via email zijn antwoorden overmaakte. De kritiek in de aanvullende nota dat in strijd met artikel 26 van het koninklijk besluit van 11 juli 2003 tot regeling van de werking van en de rechtspleging voor het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen de e-mailuitwisseling die daaraan ten grondslag lag niet werd meegedeeld, is aldus niet dienstig. De vragen die op 19 december 2025 door de

commissaris-generaal aan de heer M.K. werden gesteld alsook de antwoorden die op 22 december 2025 werden verkregen, werden opgenomen in deze COI Focus. Hierin wordt ook de functie van de heer M.K. als hoofd van de Griekse asieladministratie aangeduid. Aldus bevat deze COI Focus alle elementen over de informatie die via e-mail werd verkregen en die volgens voormeld artikel 26 zijn vereist. Hierbij wordt nog aangestipt dat de via e-mail verkregen informatie opgenomen in de COI Focus niet werd verkregen om de feitelijke aspecten van een specifiek vluchtrelaas na te gaan, maar enkel de geldende Griekse wetgeving betreft. De COI Focus verschaft bijgevolg voldoende informatie over de bron waarop de commissaris-generaal zich heeft gebaseerd. De antwoorden van 22 december 2025 bevatten verwijzingen naar Griekse wetgeving en naar Griekse overheidswebsites. Tevens wordt een Engelse vertaling bijgebracht van relevante Griekse wetgeving waarnaar wordt verwezen. Een schending van artikel 26 van voormeld koninklijk besluit van 11 juli 2003 kan niet worden vastgesteld.

Het algemene beginsel van eerbiediging van de rechten van de verdediging kan in deze zaak evenmin zijn geschonden. Uit het bovenstaande blijkt immers dat verzoekende partij over voldoende elementen beschikte om, indien nodig, met volledige kennis van zaken de door de verwerende partij overgelegde informatie met betrekking tot AMKA te betwisten.

Verder moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262).

In de mededeling van de Commissie kan nog worden gelezen:

"*De capaciteit van het Griekse directoraat voor maatschappelijke integratie is versterkt door middel van het instrument voor technische ondersteuning van de Commissie, in het bijzonder met betrekking tot het ontwerp, de ontwikkeling en de invoering van hervormingen op het gebied van integratie. Bovendien is het ministerie van Migratie en Asiel bezig met het ontwerp van een onlineplatform voor sociale inclusie om de toegang van derdelanders tot de Griekse arbeidsmarkt te vergemakkelijken. Dit is een aanvulling op andere initiatieven om de integratie van begunstigden van internationale bescherming op de arbeidsmarkt te bevorderen.*

Ook een project dat steunt op de herstel- en veerkrachtfaciliteit en sinds de tweede helft van 2022 wordt uitgevoerd, bereidt vluchtelingen voor op toetreding tot de arbeidsmarkt en bevordert samenwerking met bedrijven en andere belanghebbenden. Andere integratie-initiatieven zijn onder meer speciale banenbeurzen voor lokale werkgevers en begunstigden van internationale bescherming in de opvang- en identificatiecentra (georganiseerd in samenwerking met de UNHCR en de IOM) en het opzetten van centrale contactpunten om derdelanders informatie te verschaffen en gespecialiseerde diensten te bieden (door ESF+ gefinancierde centra voor integratie van migranten). Deze initiatieven leiden tot samenwerkingen en netwerken die begunstigden helpen contact te leggen met diensten en programma's voor maatschappelijke integratie en geven uitvoering aan activiteiten in het kader van maatschappelijke integratie die de sociale cohesie bevorderen .

Het ministerie van Migratie en Asiel heeft meer initiatieven op dit gebied aangekondigd, zoals de integratiebureaus in opvangfaciliteiten en speciale projecten uit hoofde van het Zwitsers-Griekse samenwerkingsprogramma 2023-2026. Bovendien werken de autoriteiten aan aanvullende integratiemaatregelen, met financiering die in de programmeringsperiode 2021-2027 beschikbaar is via het Europees Sociaal Fonds+.

De UNHCR is actief betrokken bij gerichte activiteiten om de integratie van vluchtelingen te bevorderen, met behulp van proefprojecten zoals een project in het kader van autorijden en verkeersveiligheid, taalcursussen voor volwassen vluchtelingen op de eilanden en hulp aan personen met een handicap bij het verkrijgen van toegang tot sociale voorzieningen. Het door de UNHCR beheerde ADAMA-centrum is een plek waar begunstigden praktische hulp, advies en bijstand kunnen krijgen bij het vinden van hun weg op de Griekse arbeidsmarkt. Daarnaast zijn er verschillende initiatieven op lokaal niveau, zoals de raden voor integratie van migranten en vluchtelingen, die verschillende gemeenten in het leven hebben geroepen om activiteiten te ontplooien die burgerparticipatie mogelijk maken. Verschillende steden hebben het netwerk van steden voor integratie opgezet, dat informatie over goede praktijken voor de integratie van migranten en vluchtelingen plant, organiseert, invoert en uitwisselt. De gemeente Athene heeft het Atheens coördinatiecentrum voor migranten- en vluchtelingenkwesties opgericht om de samenwerking tussen de stad Athene en het maatschappelijk middenveld, internationale organisaties en de centrale overheid te vergemakkelijken" ("*Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 14-15).

G. Sociale zekerheid

Wat de toegang tot de sociale zekerheid betreft, genieten statushouders toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract of zelfstandig ondernemerschap. Er wordt benadrukt dat statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, worden uitgesloten van toegang tot het sociale bijstandsstelsel, wat in strijd is met artikel 29 van de Asielwet, daar het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit. Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten genieten en de nodige sociale bijstand krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie.

De Europese Commissie heeft echter een inbreukprocedure ingeleid tegen Griekenland omdat het niet alle bepalingen van de voormalige richtlijn 2011/95/EU heeft omgezet. Het betreffen vooral mogelijke schendingen door Griekenland van artikel 29, lid 1 van de voormalige richtlijn 2011/95/EU ten aanzien van de rechten van personen die internationale bescherming genieten, en met name hun toegang tot sociale voorzieningen nadat hen internationale bescherming werd verleend. Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigden van een internationale beschermingsstatus. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders *de facto* worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze *de facto* uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die gezien de strekking van de informatie over deze kwestie niet lijkt te zullen veranderen. In 2023 heeft de Europese Commissie besloten een met redenen omkleed advies aan Griekenland te sturen (INFR(2022)2044), omdat het land bepaalde bepalingen van de kwalificatierichtlijn niet naleeft. In mei 2025, na beoordeling van het antwoord is de Commissie van oordeel dat Griekenland zijn verplichtingen uit hoofde van de kwalificatierichtlijn niet is nagekomen en heeft zij daarom besloten een met redenen omkleed advies uit te brengen. Griekenland heeft nu twee maanden de tijd om te reageren en de nodige maatregelen te nemen. Anders kan de Commissie besluiten de zaak voor te leggen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.42).

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt ook dat er geen specifieke uitkering bestaat voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. '*cash assistance*'), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.41).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkendiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen, moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM,

TAXISnet-codes, een belastingverklaring, een actieve AMKA alsook een bankrekening hebben (*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.43-44; "*Country Report: Greece. Update 2025*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 265).

H. Gezondheidszorg

Iedere statushouder in Griekenland heeft recht op gratis toegang tot primaire, secundaire en tertiaire gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen.

Wet 4368/2016 voorziet in het recht op gratis toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. De gezondheidszorg bestaat uit toegang tot publieke gezondheidszorg (openbare ziekenhuizen, openbare medische centra, gezondheidscentra, gemeentelijke klinieken) en sluit dus toegang tot private zorgaanbieders uit.

Artikel 33 van wet 4368/2016 garandeert gratis gezondheidszorg voor niet-verzekerde personen en kwetsbare groepen, wat betekent dat de Griekse overheid voorziet in de dekking van de medische kosten. De begunstigden die beroep kunnen doen op deze gratis gezondheidszorg worden nader omschreven in artikel 33, lid 2. Uit artikel 33, lid 2 onder c), punt ix) volgt dat hieronder vallen "*personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), die een geldige verblijfsvergunning hebben of wachten op een beslissing over een aanvraag tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging, of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat*" ((vrije vertaling, COI Focus "*Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026, met Franstalige vertaling van artikel 33 van de wet 4368/2016: "*ix) les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou contentieux existe.*").

Artikel 33, lid 3 stipuleert dat de begunstigden in het bezit moeten zijn van een AMKA-nummer. Bijgevolg hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gratis openbare gezondheidszorg in Griekenland (*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.56). Een statushouder zonder AMKA-nummer valt aldus niet onder artikel 33 van wet 4368/2016.

In een omzendbrief van 3 november 2025 wordt gesteld dat als gevolg van de hervorming van de AMKA-verordening, de begunstigden onder artikel 33, lid 2, onder c) van wet 4368/2016 geen actieve AMKA moeten voorleggen om toegang te krijgen tot ziekenhuiszorg en medisch-farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen, op voorwaarde dat, al naar gelang het geval, de volgende bewijsstukken worden overgelegd:

"(…)

ix) Personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), ongeacht of zij in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning of dat er een beslissing in behandeling is betreffende een verzoek tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat: een schriftelijke verklaring van de beslissing tot uitstel van verwijdering overeenkomstig de bepalingen van lid 4 van artikel 24 van wet nr. 3907/2011 (A 7)" (vrije vertaling, COI Focus "*Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026, met Franstalige vertaling van artikel 33 van de wet 4368/2016: "*ix) Les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou judiciaire existe: Une attestation écrite de décision de report d'éloignement en application des dispositions du parag. 4 de l'article 24 de la loi n° 3907/2011*").

Uit de beschikbare landeninformatie blijkt aldus dat een begunstigde van internationale bescherming in Griekenland toegang heeft tot publieke gezondheidszorg, ook indien deze persoon niet in het bezit is van een actieve AMKA. De wetgeving stelt namelijk expliciet dat voor specifieke categorieën van personen het bezit

van een actieve AMKA niet vereist is voor het verlenen van verpleegkundige en medisch farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen. De begunstigde van internationale bescherming dient aan te tonen dat hij in het bezit is van een (a) geldige ADET, of (b) een attest dat aantoont dat de verzoeker een verlening van zijn ADET heeft aangevraagd. Het AIDA-rapport van september 2025 duidt namelijk dat om een hernieuwing van de verblijfsvergunning af te leveren, een '*attestation of application status*' wordt afgeleverd. Wat betreft de schriftelijke verklaringen aangaande het uitstel tot verwijdering (c) (*postponement of removal*), blijkt uit artikel 23 en 24 van de Griekse asielwet dat een verklaring aangaande en uitstel tot verwijdering enkel van toepassing is voor personen die een terugkeerbesluit (*return decision*) hebben ontvangen, en aldus in het kader van de beroepsprocedure tegen een negatieve beslissing, uitstel vragen van hun verwijdering van het grondgebied. Dit is niet van toepassing voor begunstigden van internationale bescherming die in het bezit zijn van een geldige ADET of een attest ter verlenging van hun verblijfsvergunning. (COI Focus "*Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026) Uit de beschikbare landeninformatie blijkt dan ook dat statushouders met een AMKA-nummer, die evenwel nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en dus hun AMKA niet kunnen activeren, in principe worden uitgesloten van gratis toegang tot de publieke gezondheidszorg.

In het RSA/PRO ASYL rapport van april 2026 wordt aangegeven inzake de omzendbrief van november 2025 dat deze omzendbrief volstrekt ondoeltreffend gebleken is bij het wegnemen van de belemmeringen die door de AMKA-verordening worden opgeworpen. Integendeel, het aantal gevallen waarin gezondheidszorg werd geweigerd aan personen die internationale bescherming genieten en een inactief AMKA-nummer hebben, is juist toegenomen na de vaststelling van de omzendbrief. Enerzijds eist de omzendbrief dat personen die internationale bescherming genieten, documenten overleggen die vrijwel onmogelijk te verkrijgen zijn. In de omzendbrief wordt uitdrukkelijk vermeld dat de voorwaarden voor toegang tot gezondheidszorg voor personen die internationale bescherming genieten zonder een actief AMKA-nummer, een „schriftelijke verklaring van uitstel van uitzetting overeenkomstig de bepalingen van artikel 24, lid 4, van wet L3907/2011" is. Dit is een document dat door de Griekse politie wordt afgegeven aan personen die onderworpen zijn aan uitzetting uit Griekenland. In dit verband benadrukt de Griekse Ombudsman: *„De verwijzing in de omzendbrief […] naar een uitstel van uitzetting-certificaat afgegeven door de Griekse politie leidt alleen maar tot verwarring, aangezien personen die internationale bescherming genieten niet onderworpen zijn aan terugkeer- en uitstel van uitzettingprocedures, maar juist in het bezit zijn van een verblijfsvergunning".* Het onvermogen van erkende vluchtelingen die legaal in Griekenland verblijven om een certificaat van uitstel van uitzetting te verkrijgen, wordt bevestigd in zaken die door RSA worden vertegenwoordigd, waarbij het betreffende document zowel door de politie als door het ministerie van Volksgezondheid tevergeefs werd aangevraagd (*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.57-59).

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: *"If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription*" (UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op: https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare; COI Focus *"Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*" van 31 maart 2026). Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis, wordt aangeraden daarvoor een beroep te doen op een ngo. Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR, Information Guide for Beneficiaries of International Protection, waarvan melding gemaakt in de COI Focus "*Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*" van 31 maart 2026).

Ngo's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, waaronder medische en psychologische hulp, psychosociale ondersteuning en begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (Europese Commissie, Communication on the status of migration management in mainland Greece, 4 april 2025, p. 4, 7-8, 12).

De toegang tot de gezondheidszorg wordt in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online

worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkendiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren (*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.59-60; AIDA/ECRE, Country Report: Greece. Update 2024, september 2025, p. 209, 266-268).

I. Verlenging van een ADET

Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie maanden kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk 30 dagen voor het verstrijken van de vergunning bij de Griekse asieldienst worden ingediend. Wanneer de verblijfsvergunning te laat wordt verlengd zonder goede reden, wordt een boete van 100 euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk is deze boete nog nooit opgelegd (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.12; "*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 236). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt, worden de AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid of toegang tot gezondheidzorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders in Griekenland om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van de verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt dat de aanvragen om verlenging per e-mail bij de asielautoriteiten moeten worden ingediend, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239; *"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.10-14).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden, kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de vernieuwing van hun verblijfsvergunning (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag normaliter op dezelfde dag als de ontvangst ervan moeten gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asieldienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt vijf dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de loutere registratie vaak deze termijn overschrijdt. Het loutere registreren en uploaden van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. *"Alkyoni II"*) kan twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politiële en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asieldienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij de facto in een precaire situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks

waaruit hun verblijfplaats blijkt en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt gemaakt, moet de Griekse asieldienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd, ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADETs klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asielkantoor (RAO) (*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.10-18 *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239). In het licht van de talrijke hierboven genoemde administratieve, technologische en taalgerelateerde barrières lijkt het voor een statushouder die in een andere lidstaat een nieuw verzoek om internationale bescherming indient bijzonder moeilijk om vanuit het buitenland reeds stappen te ondernemen voor de vernieuwing/verlenging van de ADET indien zijn verblijfstitel verlopen is om zo de beschreven moeilijkheden inzake de leefomstandigheden in Griekenland in afwachting van de afgifte van de vernieuwde/verlengde ADET te vermijden en aldus niet in een precaire situatie terecht te komen.

Bij het verstrijken van een ADET is er geen uniform bewijs van rechtmatig verblijf waarmee statushouders hun verblijfsrecht kunnen aantonen terwijl hun verlengingsaanvraag in behandeling is. Ze ontvangen wel een ontvangstbevestiging van de verlengingsaanvraag. Evenwel zijn er vertragingen in de registratie van de aanvragen tot verlenging van de ADET in het Alkyoni-systeem en daardoor ook in het verkrijgen van de ontvangstbevestiging door statushouders. Op aanvraag kunnen de statushouders ook een "certificaat van begunstigde van de vluchtelingenstatus" of een "certificaat van begunstigde van subsidiaire bescherming" verkrijgen. De huidige ontvangstbevestigingen en certificaten, die tot zes maanden geldig kunnen zijn, worden door andere Griekse overheidsinstanties veelal niet geaccepteerd als bewijs van verblijfsrecht indien de ADET is verlopen. Andere Griekse overheidsinstanties zijn terughoudend om deze documenten te accepteren, omdat ze geen veiligheidskenmerken en een foto van de statushouders bevatten. Daardoor kunnen statushouders geen aanspraak maken op hun socio-economische rechten en hebben ze gedurende een aantal maanden, onder meer, geen toegang tot tewerkstelling of sociale bijstand. In oudere certificaten werd wel vermeld dat de betreffende statushouder zijn rechten en toegang behield tijdens de verlengingsprocedure. Deze vermelding ontbreekt echter bij de nieuwere ontvangstbevestigingen. In tegensteling tot wat de Griekse autoriteiten aan de Europese Commissie verklaard hebben, stelt RSA vast dat de certificaten die worden uitgereikt aan statushouders terwijl ze wachten op hun ADET-verlenging hen nog steeds geen toegang geven tot de rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus, onder meer wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt (*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 21-22, "*Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236-238). Ook wordt hun toegang tot juridische vertegenwoordiging hierdoor bemoeilijkt.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en de IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de EU wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer onderdak, voedsel en sociale begeleiding aan evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een naadloze integratie in Helios+ te garanderen ("*Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 13).

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland *in principe* via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.62; "*Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238, 260-261).

Uit de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier volgt verder dat personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor 7 juni 2013, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning moeten vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgt gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Volgens de

ervaringen van de Greek Council for Refugees (GCR) werden in 2024 beslissingen over verlenging in het kader van deze procedure binnen een periode van drie tot zes maanden genomen, wat een relatieve verbetering betekent ten opzichte van voorgaande jaren, toen deze beslissingen pas na meer dan een jaar werden genomen. Gedurende deze periode hebben statushouders geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale bijstand en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de vernieuwing van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enige andere wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238).

Uit het geheel van de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier blijkt aldus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale bijstand en de huisvesting.

Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds bijzonder problematisch is.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de duur van de procedures voor de afgifte of vernieuwing van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkendiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen, evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (geviseerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) precaire omstandigheden kunnen leven.

Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, *"een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak"* (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89). Deze drempel *"wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling"* (*Ibid.*, pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is. De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft verkregen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Het bovenstaande neemt niet weg dat statushouders zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een zeer precaire situatie kunnen bevinden, waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met *"alle gegevens van de zaak"* (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van verzoekster op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

In deze moet bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Wat deze individuele omstandigheden verder betreft, blijken de recente wetswijzigingen een daadwerkelijke toegang voor statushouders tot hun rechten en voordelen verder te bemoeilijken. In het bijzonder lijken ze voor statushouders wiens ADET is verstreken deze toegang in sommige gevallen zelfs te verhinderen.

Het komt verzoeker toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie te weerleggen.

In dit verband benadrukt de Raad het fundamenteel belang van een persoonlijk onderhoud dat een verzoeker in staat moet stellen om alle elementen voor te leggen aan de hand waarvan zijn specifieke situatie en mate van kwetsbaarheid kunnen worden beoordeeld alsook alle elementen die kunnen aantonen dat een terugkeer naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend, hem zou blootstellen aan een risico van behandeling die in strijd is met artikel 4 van het EU Handvest van de Grondrechten (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 54). Aan de hand van dit onderhoud kan de beslissingsautoriteit namelijk de specifieke situatie van de verzoeker en diens mate van kwetsbaarheid beoordelen en zich ervan vergewissen dat de verzoeker is verzocht alle elementen te verstrekken waarmee kan worden aangetoond dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend wordt blootgesteld aan een risico op behandelingen die strijdig zijn met dit artikel 4.

Voorts en in zoverre de door verzoeker bijgebrachte landeninformatie en argumentatie betrekking heeft op personen die in Griekenland om internationale bescherming verzoeken, verschilt dit van verzoekers situatie aangezien hij in Griekenland reeds internationale bescherming verkreeg. Hij is een begunstigde van internationale bescherming in Griekenland en geen verzoeker om internationale bescherming in Griekenland.

De vraag die thans rijst is of verzoeker bij terugkeer naar Griekenland als begunstigde om internationale bescherming zal worden blootgesteld aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling.

4.6. *In casu* heeft het beschermingsverzoek betrekking op een verzoeker die niet langer over een geldige ADET beschikt. Zoals reeds aangehaald, verstreek de geldigheid van dit document op 20 april 2026. Uit de bovenstaande analyse is reeds gebleken dat het beschikken over een geldige ADET een cruciale maar niet de enige voorwaarde is om daadwerkelijk toegang te krijgen tot rechten en voorzieningen, verbonden aan de internationale beschermingsstatus in Griekenland, die noodzakelijk zijn opdat verzoekers aan hun elementaire behoeften zouden kunnen voldoen. Een AFM en een AMKA, al dan niet geactualiseerd en geactiveerd, zijn eveneens noodzakelijk voor een statushouder om toegang te krijgen tot reguliere arbeid en huisvesting.

De verzoekende partij voert in haar aanvullende nota neergelegd op 28 mei 2026 aan dat haar Griekse verblijfsvergunning intussen (op 20 april 2026) is verlopen (stuk 30). Bijgevolg zullen de negatieve gevolgen die gepaard gaan met het ontbreken van een geldige ADET en AMKA zich concreet en actueel in haar hoofde manifesteren, aldus de verzoekende partij. Zij wijst erop dat er bovendien geen elementen voorhanden zijn die toestaan om te concluderen dat zij actueel beschikt over voldoende middelen of over een netwerk of andere ondersteuning in Griekenland die haar in staat zouden stellen om de lange wachtperiode waarmee zij als terugkerende statushouder zonder geldige ADET en AMKA zal geconfronteerd worden, te overbruggen.

Uit de landeninformatie blijkt dat statushouders belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en dat zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – kunnen worden geconfronteerd met substantiële belemmeringen om hun rechten als statushouders voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden, hetgeen betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om in de meest elementaire behoeften zoals voedsel en onderdak te voorzien. Het gegeven dat verschillende instellingen, waaronder de Griekse Ombudsman, de Nationale Commissie voor de Mensenrechten, de Europese Commissie, het Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA) en de autoriteiten van andere lidstaten, hun aanhoudende zorgen over de administratieve moeilijkheden en de langdurige vertragingen waarmee statushouders bij hun terugkeer naar Griekenland worden geconfronteerd en over de impact ervan op hun levensomstandigheden blijven benadrukken, toont op zich aan dat het in deze niet gaat om de ‘gewoonlijke’, laat staan ‘redelijke’, procedures en wachttijden “*eigen aan processen en werking van structuren in elke lidstaat*”.

Wanneer een statushouder in het bezit is van een geldige ADET, een geldige AFM en een geldige AMKA, beschikt deze statushouder in theorie volgens de Griekse regelgeving over alle essentiële documenten die hem toelaten zijn rechten en voordelen als statushouder in Griekenland uit te oefenen en zich toegang te verschaffen tot basisvoorzieningen om zo in zijn levensonderhoud te voorzien. In dit kader mag van een statushouder dan ook worden verwacht dat hij de nodige inspanningen doet om zich te integreren in de Griekse samenleving, door er onder meer werk en huisvesting te zoeken en de taal te leren, zijn levensomstandigheden aldaar te verbeteren en er een bestaan uit te bouwen.

Zoals in overweging 41 van de richtlijn 2011/95/EU wordt benadrukt: "*Om ervoor te zorgen dat personen die internationale bescherming genieten beter daadwerkelijk gebruik kunnen maken van de in deze richtlijn beschreven rechten en voordelen, moet rekening worden gehouden met hun speciale behoeften en met de specifieke integratieproblemen waarmee zij worden geconfronteerd. Het rekening houden met dergelijke zaken moet normalerwijze niet resulteren in een gunstigere behandeling dan voor de eigen onderdanen, zonder afbreuk te doen aan de mogelijkheid voor de lidstaten om gunstiger normen vast te stellen of te handhaven*." Verder wordt in overweging 48 van de richtlijn 2011/95/EU gesteld dat ook rekening moet worden gehouden met "*de ontwikkeling van de arbeidsmarkt in de lidstaten alsook met de ontwikkeling van de gemeenschappelijke basisbeginselen op het vlak van integratie*". In dit verband wordt aangestipt dat de socio-economische moeilijkheden of perspectieven ook voor de Griekse onderdanen eveneens problematisch en complex kunnen zijn op het vlak van bijvoorbeeld huisvesting of tewerkstelling.

Overwegingen 71 en 72 van Verordening (EU) 2024/1347 stellen dat: *"(71) Om ervoor te zorgen dat personen die internationale bescherming genieten, de in deze verordening beschreven rechten en voordelen beter benutten, moet rekening worden gehouden met hun speciale behoeften en met de specifieke integratieproblemen waarmee zij worden geconfronteerd, en moet hun toegang tot met integratie verband houdende rechten worden bevorderd, met name op het gebied van arbeidsmarktgerichte onderwijsmogelijkheden en beroepsopleiding en toegang tot procedures voor de erkenning van buitenlandse diploma's, getuigschriften en andere bewijzen van officiële kwalificaties, in het bijzonder in omstandigheden waar bewijsstukken ontbreken of de kosten van de erkenningsprocedures niet kunnen worden betaald.*
(72)Personen die internationale bescherming genieten, moeten met betrekking tot sociale zekerheid gelijk worden behandeld met onderdanen van de lidstaat die hun internationale bescherming heeft verleend."

Indien een ADET is vervallen, zijn ook de AFM en de AMKA niet langer geldig. Er kan van een statushouder redelijkerwijze worden verwacht dat hij de nodige stappen onderneemt om haar ADET te verlengen.

De Raad benadrukt dat waar het Unierecht bepaalde rechten verbindt aan de vluchtelingenstatus en de subsidiaire beschermingsstatus, deze slechts uitwerking kunnen krijgen indien een statushouder er ook daadwerkelijk aanspraak op kan maken. Lidstaten kunnen daarbij van statushouders verlangen dat zij voldoen aan een aantal administratieve vereisten, voor zover deze vereisten in overeenstemming zijn met de richtlijn 2011/95/EU en deze het voor statushouders in de praktijk niet zeer moeilijk of nagenoeg onmogelijk maken om de door het Unierecht gewaarborgde rechten en voordelen uit te oefenen. Het is bijgevolg niet per definitie onredelijk om van statushouders te verlangen dat zij zich na de verlening van hun beschermingsstatus, of na het verstrijken van de verblijfsvergunning die hen op die grond werd afgeleverd, tot de bevoegde diensten wenden en administratieve formaliteiten vervullen zolang dit niet tot gevolg heeft dat hen *de facto* de toegang tot hun socio-economische rechten als statushouders wordt ontzegd. Overweging 74 van de Verordening (EU) 2024/1347 preciseert dat: *"Personen die internationale bescherming genieten, moeten ten behoeve van hun integratie in de samenleving toegang hebben tot integratiemaatregelen op lokaal, regionaal en nationaal niveau, onder door de lidstaten te bepalen voorwaarden. De lidstaten moeten overwegen de toegang tot taalcursussen voor personen die internationale bescherming genieten te handhaven, als deze personen toegang tot taalcursussen hadden als verzoeker."*

Vooreerst wordt benadrukt dat het praktisch gezien niet mogelijk lijkt om een ADET, AMKA of AFM vanuit het buitenland aan te vragen zodat deze beschikbaar zijn bij aankomst in Griekenland.

Dit neemt niet weg dat de procedure voor de verlenging van een ADET reeds vanuit het buitenland kan worden gestart door het versturen van een standaardformulier via e-mail naar de Griekse asielinstanties.

Het "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*" bevat in voetnoot 54 een consulteerbare weblink naar de webpagina "*Residence permits*" van het Griekse ministerie voor migratie en asiel (https://migration.gov.gr/en/gas/aitoyntes-kai-dikaioychoi/adeies-diamonis). Deze webpagina is beschikbaar in het Engels. Tevens blijkt, bij het *scrollen* van de webpagina, dat deze instructies kunnen worden *gedownload* in het Arabisch.

De webpagina bevat een onlineformulier dat moet worden ingevuld. Dit formulier is evenwel enkel in het Grieks en Engels beschikbaar. Verder bevat deze webpagina volgende instructies:

"- You must also attach a digital photograph of a Greek passport type (up to 2 MB)
A. (..)

B. The "subject" in the e-mail must be "Renewals" and you must also provide in the subject line the number of the Residence Permit you hold (e.g. "Renewals_P123456789").

C. *In case of a late application, any documents justifying the late renewal request should be attached to the e-mail (**GAS.residencepermits@migration.gov.gr**). The renewal request is considered late if it is sent to the e-mail address of the Beneficiaries' Asylum Unit less than thirty (30) days before the expiry date of your residence permit or after its expiry*."

In casu kan voor verzoekende partij worden aangenomen dat zij over de vereiste digitale vaardigheden beschikt om een aanvraag tot verlenging van haar ADET in te dienen. De verzoekende partij geeft blijk van zelfredzaamheid, heeft haar middelbare studies afgerond (NPO, p.4), maakt gebruik van een USB-stick (NPO, p.4), spreekt Engels en heeft een visum aangevraagd voor Turkije. Verder blijkt dat verzoekende partij in Griekenland een ADET bekwam, hetgeen betekent dat zij in staat was om bepaalde administratieve stappen te ondernemen die een zekere mate van digitale vaardigheid vereisen. Bijgevolg kan worden aangenomen dat verzoekende partij ook gebruik kan maken van vertaalapps. Er kan dan ook worden aangenomen dat verzoekende partij, al dan niet met bijstand van haar advocaat of een hulporganisatie, in staat is om vanuit België reeds de eerste stappen te ondernemen voor de verlenging van haar vervallen ADET.

Dit neemt niet weg dat een statushouder voor de rest van de verlengingsprocedure in Griekenland aanwezig moet zijn om de verdere stappen in de procedure te ondernemen, zoals hoger beschreven in dit arrest.

Zoals reeds aangehaald, getuigt de landeninformatie van een nog steeds zeer problematische behandelingsduur van de ADET-verlengingsaanvragen, waarbij in 40% van de gevallen een wachttijd geldt van meer dan zes maanden. Gelet op de laatste cijfers, kan niet worden uitgesloten dat verzoekende partij bij terugkeer naar Griekenland te maken kan krijgen met een wachttijd van langer dan zes maanden.

Het verstrijken van de geldigheid van de ADET leidt verder ook tot het automatisch deactiveren van een AFM en een AMKA. Statushouders hebben daardoor geen toegang tot essentiële socio-economische rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus die hen toelaten in hun elementaire levensbehoeften te voorzien, in het bijzonder toegang tot de arbeidsmarkt, huisvesting en reguliere gezondheidszorg. Gelet op de wachttijden voor de verlenging van een ADET kan ook het verkrijgen en/of (her)activeren van de AMKA en het aanvragen/actualiseren van een AFM enige tijd aanslepen.

Gedurende deze wachttijd krijgen statushouders tevens geen bewijs van rechtmatig verblijf in Griekenland die hun verblijfsrecht kan aantonen en ondervinden zij moeilijkheden en belemmeringen bij de toegang tot sociale voorzieningen, gezondheidszorg, de arbeidsmarkt en huisvesting. Wel ontvangen statushouders een attest van verlengingsaanvraag of een certificaat van beschermingsstatus, die drie tot zes maanden geldig kunnen zijn, maar die door andere Griekse overheidsinstanties veelal niet worden geaccepteerd als bewijs van verblijfsrecht waardoor statushouders in afwachting van de verlenging van hun ADET geen toegang hebben tot de rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus, onder meer wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt. Statushouders met een vervallen ADET kunnen daardoor bij terugkeer naar Griekenland worden geconfronteerd met dakloosheid en armoede gedurende de periode dat zij in afwachting zijn van een verlengde ADET.

De vraag is dan ook hoe deze statushouders, die in afwachting zijn van de verlenging van hun ADET, zich gedurende de wachttijd kunnen handhaven en in hun elementaire behoeften kunnen voorzien om niet terecht te komen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie.

De mate waarin statushouders in staat zijn om de periode, die nodig is voor de verlenging van hun ADET, te overbruggen zonder dat zij een ernstig en reëel risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen, moet noodzakelijkerwijze geval per geval beoordeeld worden, waarbij de individuele omstandigheden, eigen aan elke statushouder, moeten worden geëvalueerd in het licht van de algemene situatie voor statushouders in Griekenland.

Zoals hierboven reeds geduid, blijkt uit het geheel van de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier zeer duidelijk dat de situatie voor statushouders in Griekenland dermate ernstig en moeilijk is dat het voor een statushouder wiens ADET is vervallen, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, dan ook noodzakelijk is dat hij actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsvergunning - wat enige tijd kan duren - het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, sociale voorzieningen en huisvesting.

Het EHRM heeft evenwel voor de groep van asielzoekers, die als bijzonder kwetsbaar worden beschouwd, een verhoogde verantwoordelijkheid van de EU-lidstaten gezien, die voortvloeit uit de Opvangrichtlijn (EHRM (GK), 21 januari 2011, nr. 30696/09, M.S.S. tegen België en Griekenland, par. 249-250). Het EHRM nam duidelijk de positieve verplichtingen die voortvloeien uit de Opvangrichtlijn in bijzondere overweging. In de zaak M.S.S. sprak het EHRM zich uit over de situatie van asielzoekers in Griekenland, die met name werd gekenmerkt door een ernstig tekort aan beschikbare opvangplaatsen in verhouding tot het werkelijke aantal verzoekers. In dit verband heeft het EHRM zich ook uitgesproken over een situatie waar asielzoekers in Frankrijk op straat moeten leven zonder bestaansmiddelen vanwege administratieve vertragingen in de registratie van hun beschermingsverzoek waardoor zij geen toegang hadden tot de wettelijk vereiste materiële of financiële steun (EHRM 2 juli 2020, nr. 22820/13, N.H. e.a. v. Frankrijk).

Het Hof van Justitie heeft in dit verband verduidelijkt: *"de in artikel 20, lid 5, van richtlijn 2013/33 neergelegde verplichting om te zorgen voor een waardige levensstandaard, brengt met zich mee dat de lidstaten – juist omdat het werkwoord „zorgen voor" wordt gebruikt – een dergelijke levensstandaard voortdurend en zonder onderbreking moeten waarborgen. Daarbij komt dat de instanties van de lidstaten de toegang tot de materiële opvangvoorzieningen waardoor een dergelijke levensstandaard kan worden gewaarborgd, op georganiseerde wijze en onder hun eigen verantwoordelijkheid dienen te verlenen, ook wanneer zij in voorkomend geval een beroep doen op natuurlijke personen of rechtspersonen uit de particuliere sector om die verplichting onder hun gezag na te komen"* (HvJ (GK) 12 november 2019, zaak C-233/18, Zubair Haqbin tegen Federaal Agentschap voor de opvang van asielzoekers, pt. 50; eigen onderlijning)

Van belang is dat het EHRM zowel in de vermelde zaak M.S.S. als in de vermelde zaak N. H., bij de beoordeling of de omstandigheden van de asielzoekers neerkwamen op een situatie van materiële behoeftigheid, rekening heeft gehouden met de mogelijkheid voor de betrokken asielzoekers om in hun essentiële behoeften te voorzien door legaal toegang te krijgen tot betaald werk, alsook met de duur van de periode waarin zij zich in een precaire situatie bevonden, alvorens in beide gevallen te concluderen dat er sprake was van een schending van artikel 3 van het EVRM (EHRM (GK) 21 januari 2011, nr. 30696/09, M.S.S. tegen België en Griekenland, pt. 61; EHRM 2 juli 2020, nr. 22820/13, N.H. e.a. tegen Frankrijk, pt.167 en 179).

In het licht van de richtlijn 2011/95/EU en Verordening (EU) 2024/1347 die van toepassing is op statushouders, kan een gelijkaardige redenering worden aangenomen voor statushouders. Ook voor statushouders kan het minimumniveau van ernst dat vereist is voor artikel 3 van het EVRM worden bereikt als zij niet in hun levensonderhoud kunnen voorzien, geen onderdak kunnen vinden of geen toegang hebben tot basisgezondheidszorg.

Dit leidt dan ook tot de kern van de discussie. In tegenstelling tot wat de verwerende partij lijkt te beweren, voorziet de richtlijn 2011/95/EU en Verordening (EU) 2024/1347 uitdrukkelijk dat lidstaten toegang moeten verlenen tot een aantal rechten en voordelen waarop een statushouder aanspraak kan maken, zoals deze worden omschreven in artikelen 24 tot en met 35 van de richtlijn 2011/95/EU. Deze bepalingen stellen, onder meer, dat er een op de lidstaten rustende verplichting is om ervoor te zorgen dat statushouders toegang hebben tot werk onder de algemene voorschriften die gelden voor het beroep of overheidsdienst onmiddellijk nadat bescherming werd verleend (artikel 26, lid 1 van de richtlijn 2011/95/EU), tot de nodige sociale bijstand zoals onderdanen van de lidstaat en gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als onderdanen van de lidstaat (artikelen 29 en 30 van de richtlijn 2011/95/EU) en tot huisvesting onder vergelijkbare voorwaarden als legaal verblijvende onderdanen van derde landen (artikel 32 van de richtlijn 2011/95/EU). De inwerkingtreding van de Verordening (EU) 2024/1347 brengt geen wijzigingen in bovenstaande overwegingen. De inhoud van voormelde artikelen uit de bovengenoemde richtlijn stemt overeen met de artikelen 28.1, 31, 32 en 34 van de Verordening (EU) 2024/1347.

Aldus wordt van de Griekse overheid gevraagd dat zij statushouders toegang verlenen tot deze rechten en voordelen. De Griekse wetgeving voorziet echter dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben om toegang te krijgen tot deze rechten en voordelen.

Deze documenten, met name een geldige ADET, AFM en AMKA, zijn essentieel en cruciaal in het dagelijkse leven van statushouders, met name om legaal te kunnen werken en toegang te verkrijgen tot basisvoorzieningen. Het staat buiten kijf dat het bezit van deze documenten voor statushouders in Griekenland van belang is om te vermijden dat ze in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terechtkomen. Het staat evenwel genoegzaam vast dat belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels ervoor zorgen dat statushouders gedurende lange wachttermijnen worden weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn om hun rechten en voordelen als statushouder te doen gelden en die hen toegang verschaffen tot gezondheidszorg, huisvesting, sociale voorzieningen, de arbeidsmarkt en het

openen van een bankrekening. Statushouders die niet in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM en AMKA kunnen daardoor hun socio-economische rechten en voordelen, niet uitoefenen.

De talrijke administratieve en bureaucratische obstakels die gepaard gaan bij het verkrijgen of verlengen van deze documenten, zorgen ervoor dat de toegang tot deze rechten en voordelen wordt bemoeilijkt waardoor Griekse statushouders geen daadwerkelijk gebruik kunnen maken van de in deze richtlijn omschreven rechten en voordelen.

Hoewel lidstaten binnen de grenzen van hun internationale verplichtingen kunnen bepalen dat alvorens voordelen inzake de toegang tot werkgelegenheid, sociale zekerheid, gezondheidszorg en integratievoorzieningen kunnen worden toegekend, een verblijfstitel moet zijn afgegeven (zie overweging 40 van de richtlijn 2011/95/EU), herinnert de Raad aan wat reeds werd gesteld onder punt 8.2.11.: *"(…) De Raad benadrukt dat waar het Unierecht bepaalde rechten verbindt aan de vluchtelingenstatus en de subsidiaire beschermingsstatus, deze slechts uitwerking kunnen krijgen indien een statushouder er ook daadwerkelijk aanspraak op kan maken. Lidstaten kunnen daarbij van statushouders verlangen dat zij voldoen aan een aantal administratieve vereisten, voor zover deze vereisten in overeenstemming zijn met richtlijn 2011/95/EU en deze het voor statushouders in de praktijk niet zeer moeilijk of nagenoeg onmogelijk maken om de door het Unierecht gewaarborgde rechten en voordelen uit te oefenen. (…)*". Overweging 57 van de Verordening (EU) 2024/1347 preciseert in dit verband: *"Tijdens de periode tussen het verlenen van internationale bescherming en de afgifte van een verblijfstitel moeten de lidstaten ervoor zorgen dat personen die internationale bescherming genieten, effectief toegang hebben tot alle in deze verordening vastgestelde rechten, met uitzondering van de vrijheid van verkeer binnen de Unie en de afgifte van een reisdocument."*

Dit alles verhindert ook een vlotte (re)integratie van statushouders in Griekenland. In dit verband stelt de Europese Commissie zelf: "*While the Greek legal framework generally allows for integration, deficiencies in implementing the existing legislation add significant challenges to a seamless integration. These challenges include issuance and renewals of residence permits, formalities for the issuance of basic documentation (such as health insurance, bank accounts, tax credentials), recognition of qualifications, access to work and education, access to housing and lack of social housing in Greece generally.*
While beneficiaries of international protection have access to some form of financial assistance (the minimum guaranteed income), administrative issues can limit their access. Moreover, they are not granted immediate access to some other social benefits available to Greek citizens upon recognition of their status, due to requirements linked to the duration of legal stay in the country. This restriction has resulted in a pending infringement procedure against Greece. (…) The implementation of the relevant legislation and administrative bottlenecks are regularly discussed in this forum."

Er kan enkel worden vastgesteld dat deze situatie reeds jaren aanhoudt en dat ondanks de veelvuldige bezorgdheden geuit door instellingen zoals de Griekse Ombudsman, de Nationale Commissie voor de Mensenrechten, de Europese Commissie, EUAA en de autoriteiten van andere EU-lidstaten en veelvuldige aankondigingen tot verbetering door de Griekse overheid, in de praktijk niets wezenlijks is veranderd, integendeel, er is sprake van een toenemende bureaucratische complexiteit. In dit verband kan ook geen abstractie worden gemaakt van de inbreukprocedure tegen Griekenland die nog steeds lopende is, terwijl uit overweging 45 van de richtlijn 2011/95/EU blijkt dat "*Met name om sociale problemen te voorkomen is het dienstig dat personen die internationale bescherming genieten in het kader van de sociale bijstand zonder discriminatie passende sociale voorzieningen en bestaansmiddelen ontvangen*". Overweging 72 van de Verordening (EU) 2024/1347 preciseert: *"Personen die internationale bescherming genieten, moeten met betrekking tot sociale zekerheid gelijk worden behandeld met onderdanen van de lidstaat die hun internationale bescherming heeft verleend."*

Ten slotte herinnert de Raad eraan dat het hoofddoel van de richtlijn 2011/95/EU en Verordening (EU) 2024/1347 enerzijds is te verzekeren dat de lidstaten gemeenschappelijke criteria toepassen voor de identificatie van personen die werkelijk bescherming behoeven en anderzijds ervoor te zorgen dat deze personen in alle lidstaten over bepaalde minimumvoordelen kunnen beschikken. De onderlinge aanpassing van bepalingen inzake de erkenning en de inhoud van de vluchtelingenstatus en de subsidiaire bescherming dient ertoe bij te dragen de secundaire migratie van personen die om internationale bescherming verzoeken tussen de lidstaten te beperken, voor zover deze migratie louter door verschillen in de wetgevingen wordt veroorzaakt (zie overwegingen 12 en 13 van de richtlijn en overweging 3 en 4 van de Verordening).

Hierboven is reeds uiteengezet dat het verlengen van een ADET, maar ook het verkrijgen en/of (her)activeren van de AMKA en de aanvraag/actualisering van een AFM lange tijd kan aanslepen en dat statushouders tijdens deze periode geen toegang hebben tot de rechten en voordelen die aan hun internationale beschermingsstatus verbonden zijn en dus aangewezen zijn op ofwel eigen middelen of een netwerk of andere ondersteuning om deze periode te overbruggen. De loutere omstandigheid dat verzoekende partij over de nodige (digitale) vaardigheden lijkt te beschikken om de relevante administratieve procedures op te

starten en op te volgen, doet geen afbreuk aan het gegeven dat deze procedures lang kunnen aanslepen en dat verzoekende partij gedurende deze periode als statushouder zonder geldige ADET de mogelijkheid wordt ontzegd om legale arbeid te verrichten en evenmin over de nodige documenten beschikt om aanspraak te maken op het gegarandeerd minimuminkomen zoals hierboven toegelicht.

In deze stand van zaken kan op basis van het rechtsplegingsdossier niet op afdoende wijze blijken dat de verzoekende partij actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning die haar in staat kunnen stellen om de mogelijk lange periode voor de verlenging van haar verblijfsvergunning te overbruggen en het hoofd te bieden aan de hoger uiteengezette moeilijkheden waarmee zij tijdens deze wachtperiode als terugkerende statushouder, wiens ADET verstreken is en die mogelijks niet in het bezit is van een (actieve) AMKA of een (geactualiseerde) AFM, te maken kan krijgen zonder daarbij in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen, zoals hierna zal blijken.

De verwerende partij stelt in de bestreden beslissing dat de verzoekende partij in België een job heeft gevonden, zij in België samenwoont met haar broer en zij zelfs een auto delen samen en zij er ook in slagen om hun familieleden in Gaza financieel te steunen vanuit België, de verzoekende partij voor haar reis vanuit Gaza naar Griekenland op financiële steun vanwege diverse familieleden kon rekenen, zij ook eigen spaargeld kon gebruiken in het kader van haar reisweg, zij in Griekenland zelfs drie maanden op straat kon overleven, zij ook mensen uit Gaza vond in Griekenland en zij elkaar hielpen en zij met financiële hulp van een vriend vanuit Griekenland naar België kon reizen en zij dit geld ondertussen ook reeds kon terugbetalen.

Er wordt vastgesteld dat de verzoekende partij tijdens het persoonlijk onderhoud echter ook aangaf dat – omwille van de gewijzigde situatie in Gaza – zij en haar broer hun best doen om hun familie in Gaza te helpen wanneer zij kunnen, dat 80 procent van haar salaris naar Gaza gaat en er twintig mensen zijn in Gaza die op haar (financiële) hulp wachten zodat ze aldaar kunnen overleven, dat al haar familie in Gaza is en enkel één broer in België is (AD, map met bijkomende informatie, NPO, p. 5). Voor het overige verklaart zij geen familie te hebben in Europa (*ibid.*, p. 12). Het is verder onduidelijk of zij nog contact heeft met de vriend van wie zij geld leende en de personen uit Gaza die zij in Griekenland tegenkwam (*ibid*., p. 7-8). Bovendien is het geenszins duidelijk of haar broer over een verblijfsstatus in België beschikt, daar uit de verklaringen van de verzoekende partij blijkt dat haar broer later dan de verzoekende partij naar Griekenland vertrokken is (NPO, p. 5).

De verzoekende partij werd niet voldoende diepgaand bevraagd over haar mogelijke middelen of ondersteuning door haar netwerk bij terugkeer naar Griekenland.

Gelet op de beschikbare landeninformatie en de hierboven weergegeven verklaringen van de verzoekende partij dat een zeer groot deel van haar salaris naar Gaza gaat en zij enkel een broer in België heeft die ook de familie in Gaza steunt en wiens verblijfsstatuut onduidelijk is, dient nader te worden onderzocht of de verzoekende partij daadwerkelijk over middelen, een netwerk of andere ondersteuning beschikt om zich bij terugkeer naar Griekenland tijdens de wachttermijn te kunnen handhaven en te voorzien in haar basisbehoeften. In de huidige stand van zaken kan immers niet afdoende worden vastgesteld of de verzoekende partij werkelijk over middelen, een netwerk of andere ondersteuning beschikt om deze wachtperiode te overbruggen.

De Raad benadrukt opnieuw het belang van een persoonlijk onderhoud over de ontvankelijkheid van een verzoek om internationale bescherming om de verzoeker in staat te stellen alle elementen, zeker deze van persoonlijke aard, aan te brengen die het bestaan van een risico op een met artikel 4 van het Handvest strijdige behandeling in geval van terugkeer naar de lidstaat waar hij reeds internationale bescherming geniet kunnen bevestigen (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Milkiyas Addis / Bundesrepublik Deutschland, punten 52-54).

Waar de verwerende partij informatie bijbrengt over gerechtelijke uitspraken in Duitsland, wordt erop gewezen dat precedentenwerking in de continentale rechtstraditie niet wordt aanvaard en dat deze uitspraken ook niet verder concreet worden toegelicht. Bovendien werd hierboven reeds vastgesteld dat in casu de verzoekende partij geen geldige ADET heeft en dat uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat statushouders in Griekenland zonder deze documenten niet legaal kunnen werken in Griekenland, zodat zelfs al heeft de verzoekende partij geen ernstige gezondheidsproblemen en is zij eventueel in staat te werken, zij gedurende een potentieel lange periode aangewezen zal zijn op de informele economie, wat betreft het verwerven van een inkomen via arbeid.

Het Bundesverwaltungsgericht erkent in zijn arrest van 16 april 2025, vermeld in de aanvullende nota van de commissaris-generaal, erkent dat de arbeidsverhoudingen in de Griekse schaduweconomie worden omschreven als precair en uitbuitend, maar dat het geen bezwaar maakt tegen slechte arbeidsomstandigheden en lange werktijden gecombineerd met ontoereikende lonen gedurende de wachtperiode die nodig is om toegang te krijgen tot de legale arbeidsmarkt. De Raad acht zulke redenering te verregaand. Een cumulatie van deze elementen kan leiden tot situaties die de grenzen van menswaardige arbeid overschrijden en eerder kenmerken vertonen van moderne slavernij. In de aanvullende nota van de

commissaris-generaal wordt geen enkele evaluatie gemaakt van de risico's die mogelijk verbonden zijn aan werken in de informele economie in Griekenland.

Verder laat de beschikbare landeninformatie de Raad evenmin toe het bestaan van dergelijk risico voor statushouders die zich tot de "ondergrondse economie" wenden concreet te evalueren. Zo bevat het rechtsplegingsdossier geen, minstens onvoldoende, informatie over de Griekse arbeidsregelgeving en het sociaal strafrecht, alsook over de Griekse (informele) economie en de werkomstandigheden in de Griekse informele economie. Bijgevolg kan de Raad niet nagaan of het *in casu* mogelijk en redelijk is om van een statushouder te verwachten dat hij bij terugkeer naar Griekenland, tijdens de wachtperiode die nodig is om zijn ADET en andere documenten te verlengen, werk vindt in de Griekse informele economie. Daarbij rijst de vraag of de overheidsinstanties of rechtscolleges redelijkerwijze aan een verzoeker uitdrukkelijk mogen vragen om een handeling te stellen die mogelijk onwettig is en/of waarmee hij zich kan blootstellen aan strafrechtelijke vervolging. Wat er ook van zij, bij gebrek aan informatie over de Griekse arbeidsregelgeving en het sociaal strafrecht, alsook de toepassing ervan in de praktijk, kan niet worden vastgesteld en is de Raad in de huidige stand van zaken dus ook niet overtuigd dat de verzoekende partij geen risico loopt te worden gesanctioneerd indien zij aldaar werkt in de informele economie.

Gelet op het geheel van de voorliggende elementen, - met name (i) de actuele en nieuwe landeninformatie die bevestigt dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds bijzonder moeilijk is, mede omwille van een evolutie naar toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland en met name de bureaucratische moeilijkheden waarmee terugkerende statushouders kunnen worden geconfronteerd om een ADET, waarvan de geldigheidsduur is verstreken, te verlengen, hun AFM te actualiseren en hun AMKA te (her)activeren en te reactiveren, rekening houdend met de nieuwe AMKA-verordening, (ii) het gegeven dat de Griekse verblijfsvergunning van de verzoekende partij is verstreken; (iii) de administratieve obstakels waarmee zij kan worden geconfronteerd, zoals de lange wachttijden bij het verlengen van haar Griekse verblijfsdocument en het gebrek aan toegang tot gezondheidszorg, de arbeidsmarkt en sociale voorzieningen zonder een geldig verblijfsdocument en (iv) het feit dat in de huidige stand van zaken niet afdoende kan worden vastgesteld of de verzoekende partij werkelijk over middelen, een netwerk of andere ondersteuning beschikt die haar in staat kunnen stellen om, in geval van terugkeer naar Griekenland, de mogelijk lange periode voor de verlenging van haar verblijfsvergunning te overbruggen en afdoende het hoofd te bieden aan de moeilijkheden bij terugkeer wat betreft toegang tot de arbeidsmarkt, huisvesting en gezondheidszorg in de periode nodig om de vereiste documenten daartoe te bekomen en haar ADET te verlengen, – dringt zich een verder en gedegen onderzoek op naar de door de verzoekende partij aangevoerde elementen die haar desgevallend zouden (kunnen) verhinderen om haar rechten afdoende te doen gelden, verbonden aan haar vluchtelingenstatus toegekend in Griekenland, en/of waardoor zij zou kunnen worden blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest.

Op basis van het voorgaande kan in deze stand van zaken immers niet worden uitgesloten dat de verzoekende partij, buiten haar wil en persoonlijke keuzes om, kan terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die haar niet in staat stelt om te voorzien in haar meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor haar fysieke of mentale gezondheid of haar in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid in het licht van artikel 4 van het Handvest.

De specifieke situatie van de verzoekende partij in geval van terugkeer naar Griekenland moet bijgevolg nader en naar behoren worden geanalyseerd.

4.7. Gelet op bovenstaande vaststellingen oordeelt de Raad dat in de huidige stand van zaken niet kan worden besloten dat de voorwaarden voor de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet zijn vervuld.

4.8. Gelet op wat voorafgaat, met inachtneming van de grenzen van een ondervraging ter terechtzitting en gelet op het ontbreken van verdere onderzoeksbevoegdheid, ontbreekt het de Raad aldus aan essentiële elementen om te komen tot de bevestiging of hervorming van de bestreden beslissing zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen te moeten bevelen. Bijgevolg moet de bestreden beslissing worden vernietigd.

Voorgaande vaststellingen volstaan om de overige in het verzoekschrift aangevoerde middelen en grieven niet verder te onderzoeken.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

De beslissing genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen op 26 augustus 2025 wordt vernietigd.

Artikel 2

De zaak wordt teruggezonden naar de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op dertig september tweeduizend zesentwintig door:

M. RYCKASEYS,	kamervoorzitter
P. SHONIA,	toegevoegd griffier

De griffier,	De voorzitter,
P. SHONIA	M. RYCKASEYS